ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 12 ноябрь
СЕШАНБА
№ 218 (5.261).
Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

Кузги-қишки юмушлар

Сарҳисоб

КЕЛГУСИ ЙИЛ ТАРАДДУДИ

«Москва» жамоа хўжалиги пахтакорлари Киров районидагина эмас, балки Фарғона вилоятида ҳам биринчилар қатори, октябрь ойи бошидаёқ йиллик маррани эгаллашганди. Режа 130 фоизга бажарилди. Мавжуд 978 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31,6 центнер ўрнига 37 центнердан хирмон кўтарилди. Айни кезларда хўжалик деҳқонлари пешона тери эвазига етиштирилган пахтанинг сўнгги мисқолларини йиғиштириб олиш билан бирга келгуси йил ҳосилига замин яратишни бошлаб юбордилар. Озуқа ва полиз экинларидан бўшаган 290 гектар майдонга минерал ҳамда маҳаллий ўғитлар солиниб, сифатли шудгорлаб қўйилди. Ерга яхоб бериш олдидан сув йўллари созланмоқда.

— Республикамиз Президентининг пахта харид нархини ошириш, йиллик режанинг 5 фоизи ва режадан ортиқ топширилган хом ашёнинг ҳаммаси хўжаликлар ихтиёрида қолдирилиб, тижорат нархларида сотилиши эвазига хўжалигимиз бир ярим миллион сўмдан ортиқ наф кўради, — дейди бошқарув раиси Собиржон Пўлатов. — Бу пахтакорларимизни иқтисодиёт мушкуллашиб қолган шу кунларда тармоқни янада ривожлантиришга, гектарлар ҳосилдорлигини ошириб боришга чорлаяпти. Бу йил гектаридан 42—45 центнердан хирмон кўтарган Йўлдошали Қосимов, Насриддин Ғойипов, Аҳмаджон Маматов, Эсонали Камолов, Алиназар Нишонов бошлиқ бригадалар аъзолари мўмай даромадга эга бўлишаяпти.

Шу кунларда хўжаликда ҳосили тўлиқ териб олинган майдонларни ғўзапоядан тозалаб, кузги шудгорлашни намунали ўтказишга эътибор кучайтирилаяпти. Зеро бўлғуси ҳосил тақдири ҳозирги ҳаракатларга боғлиқ.

А. УЗОҚОВ.

НАВБАТ—ШУДГОРЛАШГА

Охунбобоев номли жамоа хўжалиги Ўрта Чирчиқ районида биринчилардан бўлиб пахта тайёрлаш режасини бажарди. Йиллик топшириқ 108 фоизга адо этилди. Заршунослар катта меҳнат эвазига етиштирилган мўл ҳосилни нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш учун барча имкониятни ишга солдилар. 30 дан ортиқ терим агрегати мунтазам ишлади.

Илғор жамоалар қувончли натижаларга эришдилар. Қурбонали Жўраев етакчилик қилаётган 7-бригада хўжаликда биринчи бўлиб зафар қучди. Бу ютуққа механизаторлардан Рустам Аҳмедов, Норқўзи Абдураҳмонов муносиб улуш қўшдилар. Бу суворийларнинг ҳар бири мавсумда 100 тоннадан ошириб оқ олтин терди.

Юсуф Султонов бошлиқ бригада азаматлари ҳам маррани забт этишганига анча бўлди. Деҳқонлар ишбилармон пахтакор етакчилигида 37 йилдан буён меҳнат қилишади. Шу даврда улар режани доимо бажариб келишди. Ўтган йили гектаридан 42,4 центнердан ҳосил етиштирдилар. Жорий йилда ҳам баракали хирмон кўтаришди. Чевар теримчилардан Лутфия Аҳмедова, Улфат Маликова, Ўлбозор Сафарова беллашувда пешқадамликни қўлдан беришмади.

Район Кенгаши депутати Турғун Эгамбердиев саркорлик қилаётган жамоа заршунослари ҳам хирмонга муносиб улуш қўшишди. Бултур бригада пахтакорлари гектаридан 40 центнердан ҳосил олиб, давлатга жами 146 тонна оқ олтин топширишган эди. Бу йилги кўрсаткич ҳам юқори бўлди.

— Ҳозир далалардаги охирги мисқоллар териб олиняпти, — дейди жамоа хўжалиги бошқаруви раисининг ўринбосари Ж. Қосимхўжаев. — Шу билан бирга пахта майдонларини ҳайдашга киришяпмиз. Бунинг учун ҳамма тайёргарлик ишлари кўрилмоқда. Кузги шудгор мўл ҳосил гарови эканлигини деҳқонларимиз яхши билишади.

Ф. АЛИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ТЕЗУ СОЗ

✦ Қарши районидаги Карл Маркс номли давлат хўжалиги ғаллакорлари бу йил ёзда 600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил йиғиштириб олишганди. Жорий кузда 750 гектар ерга барака уруғи қадаш мўлжалланган. Шу кунларда дон экиш қизғин олиб борилмоқда. Ашур Ғойибов, Парда Жабборов, Суннат Бозоров каби механизаторлар ерни сифатли тайёрлашда, Зойир Мунавваров, Эркин Ҳамроев сингарилар эса экиш-тикишда ўрнак кўрсатишяпти. Ҳар бир сеялка билан кунига 14—16 гектарга уруғ ташланмоқда.

Очил Қувватов, Баҳром Мейлиев, Шароф Авазов бошлиқ бригадаларда бу муҳим иш тугалланди. Умуман, хўжалик бўйича ҳозирга қадар 500 гектар майдонга кузги ғалла экиб бўлинди. Келгуси йилда гектаридан ўртача 25 центнердан хирмон кўтариш кўзланган.

Х. НАЗАРОВ.

✦ Чироқчи районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигида ҳам арпа ва буғдой экиш уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. 4-бўлимга қарашли Эсон Раҳматов бошлиқ бригада аъзолари ушбу юмушни биринчилардан бўлиб тамомладилар. Мавжуд 1000 гектар ерга сифатли уруғ қадалди. Ўрол Дўстқобилов, Эргаш Янгибоев, Қилич Қурбоназаров, Шаҳриддин Бобомирзаев каби механизатор ва ишчилар шижоат билан ишладилар.

Б. БОБОРАҲМАТОВ.

ШОЛИ—ҲАМ ДОН, ҲАМ ОЗУҚА

Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида халқимизнинг дон маҳсулотларига эҳтиёжи тобора ортмоқда. Задарё районидаги «Гулбоғ» давлат хўжалиги деҳқонлари жорий йилда 143 гектар майдонда «Авангард» нав шоли экдилар.

— Бизнинг шароитда шоли етиштириш имконияти кенг, — дейди илғор бригада етакчиси Солижон Тошбоев. — Бу экиндан чиққан ер шўри тоза ювилиб боради. Натижада бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан ҳам яхши ҳосил олишга замин яратилади. Бригадамиз аъзолари 69 гектар ерда шоли парвариш қилдилар. Мақсадимиз — 185 тонна қирмизи дон тайёрлаш.

Хўжалик шолипояларида ўрим қизғин. Тўртта комбайн тўхтовсиз ишлатилмоқда. Кунига 7—10 гектар майдондаги ҳосил саранжомлаб олинмоқда. Пайкалларнинг боши ва адоғидаги шоли қўлда ўрилиб, техника унумини ошириш учун шароит яратилди.

— Халқимиз паловни севиб истеъмол қилади, — дейди жамоа хўжалигининг дончилик бўйича агрономи Илҳомжон Ботиров. — Хонадонларимизда меҳмонни шу тансиқ овқат билан сийлаймиз. Тўй-маракада элга ош тортилади. Умуман гуручдан жуда кўп таом тайёрланади. Демак, бу неъматга эҳтиёж катта. Ана шуларни ҳисобга олиб, бу йил шоли майдонларини кенгайтирдик. 381 тонна ҳосил олишни кўзлаганмиз. Қолаверса унинг поxоли чорва моллари учун тўйимли озуқа. Шу боисдан шоликорларимиз эрта баҳордан бери енг шимариб ишлаяптилар. Майдонлар асосан пудратчиларга бириктилди. Албатта, зарур пайтда мутахассислар маслаҳат ва амалий ёрдам беришмоқда.

Бугун бўлиқ ҳосилдан ларзон-ларзон бошоқлари тебранаётган шолизорларда меҳнат беллашуви авжида. Бутун диққат-эътибор, ишчи кучи ва техника воситалари далалардаги бойликни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиштириб олишга сафарбар қилинган. Шерқўзи Умаров, Абдумажид Мамараимов, Муроджон Холдоров каби тажрибали комбайнчилар фаоллик кўрсатмоқдалар. Улар ҳосилни тез ва тоза ўриб-йиғиб олиш, янчиш, сўнгра белгиланган жойларга тезроқ ташишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

— Иш пухта ташкил қилиняпти, — дейди пудратчи Машрабжон Рўзиматов, — биз ҳам нобудгарчиликнинг олдини олишда қаттиқ турибмиз. Собиржон Омонов, Солижон Тошбоев каби шоликорларимиз эртани-эрта, кечни-кеч, демай тер тўкишмоқда.

Райондаги «Наманган», Навоий номли, «Украина» давлат ва жамоа хўжаликларида ҳам шоли ўрими юқори суръат билан олиб борилаяпти. Шоликорлар 2000 тоннадан зиёд қирмизи дон хирмони яратишмоқчи. Шу мақсадда 20 та комбайн унумли ишлатилаётир.

А. ҚОРАБОЕВ.

●

СУРАТЛАРДА: 1. «Гулбоғ» давлат хўжалигининг ғаллачилик бўйича агрономи Илҳомжон Ботиров [чапдан], пудратчи Машрабжон Рўзиматов, бригада бошлиғи Солижон Тошбоев ва Собиржон Омонов ҳосилдан мамнун. 2. Янчилган шолини машинага бўшатиш пайти.

Н. ЭРГАШЕВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ТАЪСИС ҚУРУЛТОЙИНИНГ ҚАРОРИ

Қурултой Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясини тузиш ғоясини, унинг дастурий мақсадлари ва вазифаларини республика аҳолисининг турли табақалари қўллаб-қувватлаётганликларини қайд этади. Партиянинг ўз амалий фаолиятида халқ анъаналарига таяниш, инсонпарварлик ва ахлоқ, ижтимоий адолат қоидаларини қарор топтириш, меҳнат аҳли ва ижтимоий жиҳатдан ночор табақалар манфаатларини ҳимоя қилиш муддаоси маъқуллаб кутиб олинди.

Республика фуқаролари Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг Ўзбекистон давлат мустақиллигига эришишга, инсонлар фаровонлигини оширишга, фуқаролар тинчлиги ва миллатлараро тотувликни қарор топтиришга, эркин, демократик ва равнақ топувчи жамиятни барпо этишга қаратилган мақсадини қўллаб-қувватламоқдалар. Улар бундай жамиятда барча фуқароларнинг ҳуқуқлари, уларнинг миллатидан, ижтимоий аҳволидан, дини ва сиёсий эътиқодларидан қатъий назар, ҳимоя қилинишига ишонч билдирмоқдалар.

Фақат умуминсоний маънавий қадриятларга, халқ анъаналари ва бирлигига таянган тақдирдагина ҳозир жамият тушиб қолган чуқур танглиқдан муваффақиятли равишда қутилиш, демократик ўзгартишларни янада мустаҳкамлаш йўлига ўтиб олиш мумкин.

Бугунги кунга келиб Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси сафларига 345 мингдан кўпроқ киши аъзо бўлиб кирди ва бу жараён давом этмоқда. Қурултой барча партия аъзолари ва ташкилотларининг хоҳиш-иродасини ифода этиб, фаолият мазмуни ва шаклларига кўра янги сиёсий ташкилот — Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси (Ўзбекистон ХДП)ни таъсис этади.

Қурултой Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг Дастурини қабул қилади ва Низомини тасдиқлайди. Булар эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигига мувофиқ қурултой Марказий Кенгашнинг сиёсий ижроия комитетига Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг низомини рўйхатга олиш тўғрисида ариза билан мурожаат қилиш ваколатларини беради, унга зарур ҳужжатларни тайёрлаш ва уларни Адлия вазирлигига тақдим этиш вазифасини топширади.

Қурултой Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг таъсис қурултойини тайёрлаш учун жойларда тузилган муваққат ташкилий комитетларга, низомда кўзда тутилганидек, бир ой муддат ичида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва район партия ташкилотларининг сайланадиган органларини тузиш вазифасини топширади.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг сиёсий ижроия комитети, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва район партия кенгашларининг ижроия бюролари сайланадиган органларнинг ишчи аппарати тузилмаси ва вазифаларини кўриб чиқишлари ҳамда 1991 йилнинг 1 декабрига қадар уни тузишни асосан ниҳоясига етказишлари зарур.

Сиёсий ижроия комитет икки ой муддат ичида ягона партия билетини жорий этиш масаласини ҳал қилиши, Низомнинг айрим қоидаларини қўллаш тартибини белгиловчи ҳужжатларни ишлаб чиқиши ва уларни Марказий Кенгашга тасдиқлаш учун тақдим этиши керак.

Ўзбекистон Компартиясининг фавқулодда XXIII қурултойида молиявий ва мулкий масалаларда Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси унинг ҳуқуқий вориси деб эълон қилинганлигидан келиб чиқиб, қурултой Марказий Кенгашга мазкур масалаларни тегишли комиссияларни тузиб, амалга оширишни топширади.

Сайланадиган органлар ва бошланғич партия ташкилотлари аъзолик бадалларини тўплашда тегишли тартибни таъминлашлари, партиянинг молиявий аҳволини ҳар томонлама мустаҳкамлашга эришишлари лозим.

Қурултой Марказий Кенгашнинг сиёсий ижроия комитети, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва район партия кенгашларининг ижроия бюролари давлат ҳокимияти ва жамоат ўзини ўзи бошқариш органларида партиянинг сиёсий йўлини рўёбга чиқариш, унинг дастуридан келиб чиқадиган ижтимоий-иқтисодий ва бошқа вазифаларни амалга ошириш учун Ўзбекистон ХДПга аъзо бўлган депутатлар орасидан барча даражалардаги халқ депутатлари кенгашларида зудлик билан партия гуруҳлари, фракцияларини тузишга киришишлари зарур деб ҳисоблайди.

Қурултой Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва район партия ташкилотларига таъсис қурултойининг қарорлари, унда қабул қилинган Дастур ва Низом асосида Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясига янги аъзоларни жалб этиш борасидаги ишларни давом эттириш, бу муҳим ишда расмиятчиликка йўл қўймаслик, вазминлик ва талабчанлик билан ёндошиш, партиянинг обрў-эътибори ва омма ўртасидаги таъсири тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиш керак, деб ҳисоблайди. Республика Халқ-Демократик партиясининг бунёдкорлик мақсадлари ва вазифаларини тарғиб этиш, Ўзбекистон ХДП ҳақида жамоатчиликнинг тўғри, холисона фикрини вужудга келтириш унинг сайлаб қўйиладиган барча органлари ва ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблансин.

Қурултой барча илғор ва демократик фикрловчи кишилар, Ўзбекистон Республикасининг жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгалловчи равнақ топган мустақил давлат сифатида қарор топишига ҳисса қўшишга интилаётган ватанпарварлар учун Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси очиқ деб эълон қилади.

Қурултой маслакдошларни, Ўзбекистон Республикасининг барча фуқароларини инсонпарварлик, демократия, меҳнат аҳлининг фаровонлигини ошириш ҳамда сиёсий ва иқтисодий эркинлик, тенг ҳуқуқлилик ва ижтимоий адолат жамиятини барпо этиш йўлида миллатлараро тотувликни жорий этиш қоидаларини қарор топтириш мақсадида бирлашишга ва фаоллик кўрсатишга даъват этади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

О. ОТАЖОНОВ, З. ИНОҒОМОВ, Қ. МИРЗАРАҲИМОВ ЎРТОҚЛАРГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ УНВОНЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон миллий санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари, муҳим тарбиявий аҳамиятга молик асарлар яратганликлари ва жамоат турмушида фаол иштирок этганликлари учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«Ўзбекистон халқ артисти»

Ортиқ Отажоновга — М. Қориёқубов номли Ўзбекистон давлат филармониясининг яккахон хонандаси

«Ўзбекистон халқ рассоми»

Зокир Иноғомовга — ранг-тавсирчи рассом

«Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими»

Қосим Мирзараҳимовга — ҳайкалтарош рассом

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 9 ноябрь.

МЕҲНАТ ҚАДРЛАНГАН ЖОЙДА БАРАКА БЎЛАДИ

Инсон боласи борки, аниқ бир мақсадни кўнглига тугиб ҳаракат қилади. Меҳнатингдан эл-юрт баҳраманд бўлса, манфаат кўрса, энг муҳими, шу меҳнатинг қадрланса, одил баҳоланса муродинг ҳосил бўлаверади. Узоқ йиллар алданиб келдик. Билмасдан эмас, била-кўра туриб шундай аҳволда яшадик. Нима ҳам қилардик. Арз-додимизни тингловчи бўлмаганидан кейин қаерга ҳам борардик. Уй-жой, бола-чақа бор. Ишлаш керак эди. Устимиз бут, қорнимиз тўқ бўлса шунга шукр қилдик.

Мен бир неча йиллардан бери механизатор бўлиб ишлайман. Ғўза парвариши, пахта терими даврида қанча-қанча ваъдаларни эшитганман. Кейинчалик уларга ишонмай қўйдим. Иш тиқилинч келганда кўзларини бақрайтириб, у тажрибали деҳқонми, механизаторми, барибир унутиб юборишарди. Тўғри, ундай даврлар ўтиб кетган бўлса ҳам бу гапларни шунинг учун айтаяпманки, ўтган йили вилоят, район раҳбарлари механизаторларга дангал ваъдаларни бериб юборишди. Кимки, зангори кема билан 150 тонна пахта терса енгил автомашина билан мукофотланадиган бўлди. Ўшанда ўйланиб қолдим: бунча терадиганлар кўп, ваъда бераётганлар уларга енгил машина етказиб бериша олармикан?

Гап мукофотни олишдагина эмас. Лафз, субут, ишонч йўқ жойда одамларни олға бошлаб бўлмайди. Машина беришмаса ҳам ўз меҳнатимиз билан яратилган ҳосилимизни вақтида йиғиштириб олишимиз шарт. Бу ҳар галги юмушимиз. Хуллас, теримнинг дастлабки кунлариданоқ ғайрат билан иш бошладим. Машинани яхшилаб тайёрлаган эдим. Беҳато ишлаб турди. Биз учун шароит яратиб берилди. Ўтган мавсумда 150 тонна пахта тердим. Кейин раҳбарлар нима дейишар экан, деб кута бошладим. Йўқ, сўзларининг устидан чиқишди. Қўлимга «Жигули ВАЗ 2106» автомашинаси калитини тутқазишди.

«ОВХ»ларни районда биринчи бўлиб созладик ва ғўза баргини сифатли тўкилишини таъминладик. 18 та терим машинасини бекамкўст қилиб пайкалга олиб чиқдик. Шпинделларни ўзимиз қайтадан таъмирладик. Қисқаси, машина теримини пухта тайёргарликдан кейин бошладик. 850 гектар майдоннинг пахтаси агрегатларда терилди. Ҳар машина ҳисобига ўртача 100 тоннадан ҳосил тўғри келди. Мен зангори кема билан кунига ўн тоннадан ошириб пахта тердим. Механизаторлар юксак унум билан ишлашга ҳаракат қилишди. Айниқса, Орифжон Маҳмуджоновнинг иши жуда қувонтирди. У билан ўзаро беллашиб ишладик.

Мавсумни яхши ўтказдик. Лекин асосий нарса меҳнатнинг қадрланишида. Сувчими, механизаторми, теримчи ёки транспорт ҳайдовчисими ўз меҳнатининг одил баҳосини кўриши керак. Шунда уларда мендаги каби ишонч мустаҳкамланади, топширилган ишга муносабат ўзгаради. Инсон меҳнати қадрланган жойда силжиш, янгиланиш, барака бўлади.

С. МАВЛОНОВ,
Жалолқудуқ районидаги Димитров номли жамоа хўжалиги механизатори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКА БАЛИҚ САНОАТИ БИР ГУРУҲ ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йил ҳалол меҳнат қилганлиги ва жамоат ҳаётида фаол иштирок этганлиги учун қуйидаги ўртоқлар **Ўзбекистон Республикасининг фахрий ёрлиғи** билан мукофотлансин:

БАКИРОВ Мурод — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг ҳайдовчиси

БОЧКОВ Пётр Иванович — Қорақалпоғистон Республикасидаги Мўйноқ балиқ саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош технологи

ЗОКИРЕЕВ Малик — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг ҳайдовчиси

КАИПОВА Турдигул — Қорақалпоғистон Республикасидаги Мўйноқ балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси

ҚОДИРОВ Жаббор Аҳмедович — Фарғона вилоятидаги Фрунзе балиқчилик хўжалигининг тракторчиси

КРИКЛЕЙ Владимир Степанович — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг моторчиси

КУЗЕМБОЕВ Бисен — Қорақалпоғистон Республикасидаги Мўйноқ балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлими бошлиғининг ўринбосари

ПЕЛАГЕИН Анатолий Сергеевич — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг балиқчиси

САФАРОВ Ҳасан Соқиевич — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг балиқчиси

САФИУЛИН Марат Мунирович — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг участка бошлиғи

ТАГИРОВ Ҳамза Рустамович — Тошкент вилоятидаги «Ўзбекистон балиғи» концерни Дамачи балиқчилик комбинатининг ҳайдовчиси

ТОШЕВ Номоз Раҳматович — Бухоро вилоятидаги Навоий район балиқ саноати хўжалигининг балиқчиси

ХЎЖАҚУЛОВА Лилия Владимировна — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмаси лабораториясининг бошлиғи

Қуйидаги ўртоқларга «Хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвони берилсин:

АЛМУХОНОВА Марнаш — Қорақалпоғистон Республикасидаги Мўйноқ балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси

СУЛАЙМОНОВА Карима — Тошкент вилоятидаги «Балиқчи» бирлашмасининг балиқчиси

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент, шаҳри,
1991 йил, 9 ноябрь.

АСАЛ КЎПАЯДИ

Шаҳрисабз районидаги Ленин номли давлат хўжалиги асалчиликка ихтисослашган. Унинг ташкил этилганига ўн йил бўлаяпти. Ҳудуди Ҳисор тоғи этаклари билан туташиб кетган. Бу жойларда асалари учун энг зарур озуқалар — тоғ бедаси, андуз, қўзиқорин, обрўй, оққуврай сингари юздан зиёд ўсимликлар барқ уриб ўсади. Шу боис асаларилларнинг ҳосили тоза ва баракали бўлади. Биринчи йили 400 асалари оиласи тарбияланиб, 4 тонна асал олинган эди. Бугунги кунга келиб у 3 мингдан ошиб кетди.

Хўжалик жорий йилда 60 тоннага яқин шифобахш неъмат етиштириб, режани ошириб уддалади. 42 кишидан иборат ижарачи бригадаларнинг деярли ҳаммаси кўзлаган марраларига етишди. Ғафур Расулов, Мўмин Жабборов, Қаюм Йўлдошев, Хуррам Улуғбердиев ва Эркин Ботиров етакчилигидаги жамоалар режани икки ҳисса адо этдилар.

Совхоз асаларичилигининг ўзидан 500 минг сўм соф фойда кўришни мўлжаллаяпти. Яқин 2—3 йил ичида хўжаликда йилига 100 тоннадан зиёд қимматбаҳо малҳам етиштириш имкони яратилади.

РИЗҚ-РЎЗ САРЧАШМАСИ

ПОДА БУТ ВА СОҒЛОМ БЎЛСА

Қишлов чўпон-чўлиқларни, тармоқ мутахассислари-ю раҳбарларни жиддий синовдан ўтказади. Иқтисодий танглик кучаётган бир пайтда мўл, сифатли ва арзон чорва маҳсулотлари етиштириш жуда қийин кечаяпти. Буни енгиш учун ферма ва комплексларда, отар ва подаларда зооветеринария ҳамда ветеринария-санитария талабларига риоя қилиш, ҳар бир чорвадор ва мутахассиснинг масъулиятини ошириш ҳал қилувчи омиллардир.

Маълумки, бу даврда сигир ва қўйларнинг кўп қисми бўғоз бўлиб, улар организмида оқсил, углевод, витамин моддалари, макро-микроэлементлар етишмайди. Бунинг устига маҳсулдорликни камайтирмаслик, туёқ сонини тўла сақлаб қолиш лозим. Молларнинг қишловдан соғлом чиқишида молхоналарнинг санитария ҳолати катта аҳамиятга эга. Бунда биноларни таъмирлаш, дизенфекциялаш, оқлаш ва жониворларни қишловга киритишдан олдин биноларни иложи борича навбати билан шамоллатиш тадбирларига жиддий эътибор бериш зарур.

Қишлов шароити молларни озиқлантириш сифатини, айниқса бўғоз сигирлар, қўйлар, қўзиларни ветеринария назоратига олишни талаб қилади. Уларнинг рационида музлаган, чириган озуқалар бўлмаслиги керак. Улар ошқозон-ичак ва бошқа касалликларнинг пайдо бўлишига сабаб бўлади.

Аёзли кунларда фермалар ветеринария-санитария ҳолатини талаб даражасида сақлаш, турли касалликлар олдини олиш, уларга қарши курашиш жуда муҳим. Айниқса қўйларда учрайдиган колибактериоз, дизентирия, брадзот, энтеротоксемия каби юқумли ичак касалликлари тарқалишининг олдини олишда ветеринария ходимлари ўта сергак бўлишлари зарур. Чунки, бу йилги об-ҳаво шароити ана шу касалликларнинг кенг тарқалиши хавфини туғдирмоқда.

Бу касалликларга қарши қўлланиладиган юқори самарали биологик препаратлар — вакцина ва қон зардоблари (сиворотка) мавжуд. Бизнинг олийгоҳ олимлари томонидан колибактериоз ва салмонеллез касалликларига қарши тайёрланган вакцина ва зардобни қўллаш касалликнинг олдини олиш ҳамда даволашда кутилган самараларни бераётир. Шунингдек, Бутуниттифоқ илмий-назорат институтида брадзот ва бошқа юқумли ичак касалликларига қарши яратилган поливалент-кўпвалентли вакцина билан эмлаш тадбири ҳам яхши самара бериши кутилмоқда.

Қўйларни колибактериоз касаллигига қарши эмлаш тадбири февраль ойидан кечиктирилмай бажарилгандагина, совлиқнинг ўзини ҳам, ундан туғиладиган қўзини ҳам ана шу касалликдан омон сақлаш мумкин. Шу талабларга тўла риоя қилингани туфайли Ғаллаорол районидаги «Ғаллаорол», Форишдаги «Қизил қум», Пайариқдаги Киров номли, Қўшработдаги «Қўшработ», Нуротадаги «Нурота» давлат хўжаликлари сингари кўплаб жамоалар ўтган йилги қиш мавсумини деярли талофатсиз ўтказдилар. Уларда бу йилги қишлов учун ҳам барча шарт-шароитлар яратилган.

Мутахассисларни ташвишлантираётган касалликлардан яна бири — гижжа хасталигидир. Гельминтозлар мавжуд бўлган фермаларда моллар ориқлайди, уларнинг маҳсулдорлиги 10—15 фоизга пасаяди. Жумладан, чорвадорлар бағир қурти, шамма қурти деб атайдиган фасциолез касаллигига чалинган ҳар бир сигир 164 сўмлик, бир бош қўй 14 сўмлик зарар келтиради. Мия қурти, тентак касаллиги — ценурозга учраган қўйларнинг аксарияти нобуд бўлади. Ўпка, жигар ва бошқа аъзоларда учрайдиган эхинококкоз билан хасталанган ҳар юз бош совлиқдан қўзи олиш 9 тага камаяди. Ошқозон ва ичакларда бўладиган қилсимон гижжалар эса қўйларнинг тирик вазни ҳамда жунининг 10,5—12 фоизга камайишига сабаб бўлади.

Тавсия

Тажрибали чорвадорлар қишлов даврида турли сабабларга кўра молларни семизлиги ва маҳсулдорлиги анча пасайишини яхши биладилар. Шунинг учун жумҳуриятимиздаги бир қатор қоракўлчилик хўжаликлари институтимиз олимлари билан ҳамкорликда иш олиб бориб, кутилган натижаларга эришмоқдалар. Тадбирлар Нурота районидаги Ленин номли давлат хўжалиги ва «Нурота» давлат наслчилик заводида, Қўшработ райони ва Қашқадарё вилоятининг бир қатор хўжаликларида яхши йўлга қўйилган ва бой тажриба тўпланган.

Бу йилги об-ҳаво шароити гижжа касаллигининг кенг тарқалиши хавфини туғдирмоқда. Гельминтозларнинг авж олишига йўл қўймаслик учун илмий асосланган тавсияга кўра, фенотиазин мис купороси ва ош тузи аралашмаси 10:1:89 нисбатда қўйларга едирилиши керак. У касалликнинг олдини олишдан ташқари, қўйларнинг организмига ижобий таъсир қилади, жунининг ўсиши ва ҳомиланинг яхши ривожланишига ёрдам беради.

Маълумки, қорамолчиликнинг ривожи асосан соғлом бузоқлар етиштиришга боғлиқ. Аммо бу тармоқнинг ривожи кўнгилдагидек эмас. Қорақалпоғистонда ҳамда Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё ва Жиззах вилоятларида қорамолчиликнинг оқсашига асосий сабаб бузоқ етиштириш кўрсаткичининг жуда пастлигидир. Бу аввало, бўғоз сигирлар парваришида қусурлар борлиги ва ёш бузоқларни асраш қоидаларининг бузилиши билан изоҳланади.

Тармоқда қиш мавсумининг ўз талаблари бор. Яъни, бўғоз сигирлар ўз вақтида сутдан чиқарилиб, тўйимли озуқалар билан боқилиши шарт. Бўғоз сигир-ғунажинларни, албатта боксларда туғдириш, бузоқларни увуз сутига тўйдириш, уларни махсус парвариш қилиш жуда муҳим. 20 кунликкача бўлган бузоқлар ветеринария мутахассисининг доимий назоратида бўлиши, шу даврда эмлаш ва даволаш тадбирлари тўла-тўкис, сифатли бажарилиши зарур.

Текширишлардан маълумки, ёш бузоқларда колибактериоз, салмонеллез, стрептококкоз, мастереллез, парагрипп касалликлари мавжуд. Олийгоҳимизда уларнинг олдини олиш ва даволаш учун қўлланиладиган воситалар яратилган. Ғузор районидаги Куйбишев номли, Ғиждувондаги Энгельс номли, Арнасой, Дўстлик, Учқўрғон районларидаги қатор хўжаликларда олимларимиз билан чорвадорлар ҳамкорлигида амалга оширилаётган тадбирлар яхши натижалар бераётир.

А. ОРИПОВ,
Ўзбекистон Ветеринария илмий-тадқиқот олий илмгоҳининг директори.

✦ Замира Усмонова (суратда) орзулари ушалаётган чорвадорлардан бири. Фидойи меҳнати, омилкорлиги туфайли Пайариқ районидаги «Партия XXII съезди» жамоа хўжалиги кишилари ўртасида обрў-эътибор қозонди. У қишлов даврида маҳсулдорликни камайтирмаслик учун ички имкониятлардан унумли фойдаланаяпти. Кунига ҳар сигирдан 9—10 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олмоқда.

К. ТУРСУНОВ олган сурат.

✦ Бахмал районидаги «Гулбулоқ» давлат хўжалиги фермасида қишлов яхши ўтаяпти. Тадбирларнинг шарофати туфайли 1991 йил баракали якунланмоқда. Оқ чашма соҳибалари бу йил жами давлатга 460 тонна маҳсулот топширишга аҳд қилишган. Масъулиятли мавсумда зооветеринария қоидаларига риоя этиш айниқса муҳим. Буни тажрибали чорвадор Қувон Жуманов (суратда) яхши билади. У қарамоғидаги 100 дан ортиқ бузоқни намунали парваришламоқда.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

«Қишлоқ ҳақиқати»га жавоб берадилар

СУВ МУАММОСИ

«Маҳалламиз билан дарё оралиғи 2,5 чақирим бўлиб, дарё бўйида кўчма насос ўрнатилган. Афсуски, насос суви маҳалламизга эмас, чорва учун даштга чиқарилган. Биз эса бир машина ичимлик сувини 15 сўмдан сотиб олаяпмиз».

Бу сатрлар муштарийнинг шикоят хатидан келтирилди. Биз уни текшириб, чора кўриш учун халқ депутатлари Деҳқонобод район Кенгаши ижроия комитетига юборгандик. Яқинда **район Кенгаши ижроия комитети раисининг ўринбосари Р. САМАДОВдан жавоб олдик:**

«Халқ депутатлари район Советн ижроия комитети «Деҳқонобод» совхозининг Охунбобоев маҳалласида истиқомат қилувчи Т. Худоёровнинг аҳолини сув билан таъминлашга амалий ёрдам сўраб «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномасига ёзган аризаси бўйича текшириш ўтказди — дейилади унда. — Текширишда Охунбобоев маҳалласида 139 хўжалик истиқомат қилиши, гарчи бу ерга ичимлик суви тармоғи ўтказилган бўлса-да, лекин аҳоли етарли даражада обиҳаёт билан таъминланмаётганлиги аниқланди.

Маҳаллани ичимлик суви билан етарли таъминлаш чораси кўрилган. Оқсув—Деҳқонобод сув тармоғи фойдаланишга топширилгандан сўнг, бу муаммо ҳал бўлади. Мазкур тадбир 1992 йил режасига киритилган».

«САВДОДАГИ ҒАВҒОЛАР»

Рўзномамизнинг 1991 йил 17 июнь сонида эълон қилинган «Савдодаги ғавғолар» сарлавҳали мақолани текшириб, чора кўриш учун Ромитан район ижроия комитетига юборгандик. Яқинда **район ижроия комитети раисининг ўринбосари Н. АБДУЛЛАЕВА** имзоси билан қуйидагича жавоб олдик:

«Мазкур мақола район матлубот жамияти ҳамда ишчилар кооперацияси бошқармаси ишчи-хизматчиларининг йиғилишида кенг муҳокама қилиниб, «Дилафрўз» савдо марказидаги озиқ-овқат бўлими сотувчилари Салим ва Содиқ Тошпўлатовларга, атторлик бўлими мудираси З. Расуловага, оёқ кийимлари бўлими мудираси З. Файзуллаевага совет савдоси қоидаларини бузганликлари учун хайфсан берилди.

Шунингдек, Ромитан ишчилар кооперацияси бошқармаси 2-сон магазин мудири Толиб Номозовга қаттиқ хайфсан берилди. Универсал магазин мудири Мардон Ражабов ўз вазифасидан озод қилинди.

Мақолада кўрсатилган барча фактлар тўла тасдиқланди. Ҳар иккала ташкилотнинг раҳбарларига савдо тизимида ишлайдиган ходимлар, магазин мудирлари фаолиятини доимий равишда назорат қилиб туриш вазифаси юклатилди.

БУ АДОЛАТДАНМИ?

«Ҳурматли редакция! Менинг 8 сотих томорқам бор. Шу 8 сотих учун ҳам, 15 сотих томорқа учун ҳам 720 сўм даромад белгиланган.

Аслида берилаётган ер майдони камайтирилгач, ундан олинадиган пул миқдори ҳам камайтирилиши керак эмасми?» — деб ёзади Рустам Саидов бизга йўллаган шикоят хатида. Ушбу шикоятни текшириб, чора кўриш учун халқ депутатлари Денов район Кенгаши ижроия комитетига юборгандик. Яқинда **район ижроия комитети раиси У. ҚОДИРОВ**дан жавоб олдик:

«Халқ депутатлари Денов район Кенгаши ижроия комитети «8 Март» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Рустам Саидовнинг томорқалардан олинадиган даромад томорқа ҳажмига боғлиқ ёки боғлиқ эмаслигини аниқлашда ёрдам сўраб ёзган хати юзасидан текшириш ўтказди.

Вилоят молия бошқармасининг махсус хатига асосан Сурхондарё бўйича ёрдамчи хўжалиги бор кишиларнинг томорқасидан олинадиган ўртача даромад йилига 720 сўм белгиланган бўлиб, у томорқа ҳажмига боғлиқ эмас».

МУҲАРРИРИЯТДАН: **наҳотки, томорқага белгиланган даромад миқдори томорқа ҳажмига боғлиқ бўлмаса, 8 сотих ер учун ҳам, 15 сотих ерга ҳам бир хилда, яъни 720 сўмдан белгиланиши тўғрими? Шу боис халқ депутатлари Сурхондарё вилоят Кенгаши ижроия комитети бу масалага аниқлик киритади деб умид қиламиз.**

КИЧИК КОРХОНАНИНГ КАТТА ФОЙДАСИ

«Хоразмсовхозводстрой»нинг Боғот механизациялашган кўчма колоннаси қошида «Прогресс» кичик корхонаси иш бошлади. Унинг 60 кишидан иборат жамоаси бозор иқтисодиётн даврида аҳоли учун зарур бўлган турли хил маҳсулотлар тайёрлаб чиқараяпти. Гилам, металл буюмлар, тикувчилик, оҳак ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилган.

Цехнинг гиламчилик бўлимида тўқилаётган маҳсулотлар катта корхоналарда тайёрланаётган гиламлардан қолишмайди. Туркман ҳамда Хоразм кўринишлари битилган кўзни қамаштирувчи ранго-ранг гиламларга буюртмалар кундан-кунга ортиб бормоқда. Роҳатжон Сапарова, Шукуржон Рўзиматова, Муҳайё Мадраимова каби тўқувчиларнинг фидокорликлари, ўз касбига меҳр қўйганликлари туфайли қисқа вақт ичида 221 квадрат метр сифатли гилам тўқилди.

Кичик корхонада йил охиригача 150 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

И. РУСТАМОВ,
Ғ. ДЎСЖОНОВ.

1992 йилда озиқ-овқат таъминоти юзасидан суверен республикалар (давлатлар)нинг

БИТИМИ

Суверен республикалар (давлатлар),

аҳолини озиқ-овқат билан ва саноатни қишлоқ хўжалик хом ашёси билан таъминлашни меъёрий изга солиш юзасидан ҳеч кечикмай баҳамжиҳат ҳаракат қилиш бениҳоя муҳимлигини эътиборга олиб;

деҳқончилик-саноат ишлаб чиқаришда меҳнатни ихтисослаштириш ва тақсимлаш манфаатли эканини англаб;

ўзаро озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш юзасидан республикалар (давлатлар) ўртасида вужудга келган хўжалик алоқаларини сақлаб қолиш истаги билан;

чет эллардан озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш соҳасида мувофиқлаштирилган сиёсат ўтказиш муддаосини изҳор этиб;

республикалараро (давлатлараро) озиқ-овқат жамғармасини ва давлат заҳираларини вужудга келтириш мақсадга мувофиқ эканини тасдиқлаб;

озиқ-овқат маҳсулотлари, қишлоқ хўжалик хом ашёсининг ҳамда деҳқончиликда фойдаланиладиган асосий ишлаб чиқариш воситаларининг нархлари хусусида келишилган сиёсат ўтказиш зарурлигига асосланиб, қуйидагилар ҳақида келишиб олдилар.

1. Умумий иқтисодий маконнинг энг муҳим таркибий қисми сифатида ягона озиқ-овқат бозорини шакллантириш йўли изчиллик билан ўтказилади, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва озиқ-овқат моллари ишлаб чиқариш ҳамда етказиб бериш юзасидан республикалараро (давлатлараро) кооперация ҳар томонлама мустаҳкамланади, бу иш аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан ва қайта ишлаш саноатини хом ашё билан барқарор таъминлашнинг энг муҳим шарти деб ҳисобланади.

Суверен республикалар (давлатлар) ушбу битимда, шунингдек, республикалараро (давлатлараро) шартномаларда кўзда тутилган озиқ-овқат моллари ва қишлоқ хўжалик хом ашёсининг ўз ҳудудларидан четга олиб кетишни чеклашга йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблайдилар. Мазкур моллар ва хом ашёни четдан олиб келиш ва четга олиб чиқиш суверен республикалар (давлатлар) ҳудудида божсиз асосда амалга оширилади.

2. 1992 йил учун мудофаа, Москва шаҳри эҳтиёжларини ва бошқа умумий эҳтиёжларни, шу жумладан, давлат заҳираларини таъминлаш учун республикалараро (давлатлараро) марказлаштирилган озиқ-овқат жамғармаси вужудга келтирилади. Ўзаро озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш ҳажмлари суверен республикалар (давлатлар) томонидан республикалараро (давлатлараро) шартномаларга биноан мустақил равишда белгиланади.

3. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёси республикалараро (давлатлараро) марказлаштирилган жамғармага 1991 йил 1 октябргача бўлган ҳолатдаги харажатларнинг қимматлашув коэффициенти ҳисобга олиниб келишилган ягона нархлар асосида етказиб берилади. Республикалараро (давлатлараро) маҳсулот етказиб бериш нархлари шартномаларда белгиланади.

Деҳқончилик-саноат мажмуининг корхоналари ва ташкилотларига (республикалар томонидан белгиланган рўйхатга биноан) энг муҳим турдаги моддий-техникавий ресурслар ҳам қишлоқ хўжалиги ва саноат маҳсулотини мутаносиб айирбошлаш зарурлигига асосланиб, келишилган нархлар билан етказиб берилади.

4. Чет эллардан озиқ-овқат, қишлоқ хўжалик хом ашёси, материаллар, ветеринария дори-дармонлари, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари ва уруғликлар келтиришнинг амалдаги марказлаштирилган харид тартиби 1991 йилнинг охиригача ва 1992 йилнинг биринчи ярмида сақлаб қолинади.

1992 йилда озиқ-овқат, қишлоқ хўжалик хом ашёси, материаллар ва бошқа маҳсулотлар суверен республикалар (давлатлар) томонидан белгиланган ҳажмларда чет эллардан харид қилинади.

5. Республикалараро иқтисодий комитетга озиқ-овқат, қишлоқ хўжалик хом ашёси ва бошқа маҳсулотлар харид қилиш мақсадида деҳқончилик-саноат мажмуи учун кредитлар олиш, мол айирбошлаш ва бошқа ишларни қилиш тўғрисида чет давлатлар билан ушбу битим қатнашчилари номидан музокаралар ўтказиш ва шартномалар тузиш ҳуқуқи берилади. Комитет чет элларда озиқ-овқат ва хом ашё харид қилиш тўғрисидаги шартномалар қандай тузилаётганлиги ва уларнинг шартлари ҳақида суверен республикалар (давлатлар)ни мунтазам хабардор қилиб туради.

Мазкур комитет тузилгунга қадар бу вазифаларни СССР Халқ хўжалигини оператив бошқариш комитети бажаради.

6. Озиқ-овқат, қишлоқ хўжалик хом ашёси ва материаллар етказиб берилишини мувофиқлаштиришни таъминлаш, шунингдек деҳқончилик-саноат мажмуининг маҳсулотига ва у фойдаланадиган моддий-техникавий ресурсларга нарх белгилашнинг келишиб олинган сиёсатини ўтказиш билан шуғулланувчи республикалараро ижроия органи тузилади. Суверен республикалар (давлатлар) томонидан тенг асосда тузиладиган мазкур орган таркибига суверен республикалар (давлатлар) ҳукумат бошлиқларининг ўринбосарлари ёки деҳқончилик-саноат мажмуи ва озиқ-овқат таъминоти масалалари билан шуғулланувчи вазирлар кирадилар.

7. Томонларнинг ушбу битим юзасидан олган мажбуриятларини бажариши учун қатъий иқтисодий жавобгарлик белгиланади. Маҳсулот ўз вақтида ўтказиб берилмаса ёки унинг транзит ҳаракати тўхтатиб қолинса, айбдор томон маҳсулотнинг қийматини жаҳон бозори нархларида эркин алмаштириладиган валюта билан тўлайди. Бунда келиб чиқадиган баҳсли масалалар давлатлараро ҳакамлик идораси томонидан кўриб чиқилади.

8. Суверен республикалар (давлатлар) деҳқончилик-саноат мажмуининг корхоналари учун республикалараро (давлатлараро) моддий-техникавий ресурсларни келишиб олинган турлар ва ҳажмлар бўйича ўзаро етказиб беришни таъминлаш мажбуриятини оладилар.

Республикалараро (давлатлараро) битимларда белгиланган миқдорлар доирасида моддий-техникавий ресурсларни етказиб бериш ва транзит усулида ўтказиб юбориш божсиз асосда амалга оширилади.

9. Бошқа минтақалардан, шунингдек чет эллардан ушбу битим қатнашчиларига юбориладиган юклар суверен республикалар (давлатлар) ҳудудида жойлашган ҳамма турдаги транспорт кучлари ва воситалари ёрдамида бемалол қабул қилиб олинади, жамланади ва истеъмолчиларга юборилади.

10. Иқтисодий ҳамжамиятга аъзо бўлмаган давлатлар билан озиқ-овқат таъминоти масалаларига доир ўзаро муносабатлар халқаро иқтисодий муносабатларнинг умумий қоидалари асосида тузиладиган алоҳида битимлар билан тартибга солинади.

11. Ушбу битим суверен республикалар (давлатлар) томонидан имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Битимни РСФСР, Украина, Беларусь Республикаси, Ўзбекистон Республикаси, Қозоғистон ССР, Грузия Республикаси, Озарбайжон Республикаси, Молдова Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Тожикистон Республикаси, Арманистон Республикаси, Туркманистон Республикаси имзоладилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЭЛЧИХОНА УЙЛАРИ ЭГАЛЛАБ ОЛИНДИ

ЛУАНДА. (**ТАСС мухбири Александр Корзун**). СССРнинг Ангола Халқ Республикасидаги элчихонаси қонуний асосда ўзига қарашли учта квартирани қайтариб олишга бир ойдан кўпроқ уринди, бу квартираларни маҳаллий фуқаролар эгаллаб олган эдилар. Бироқ, бу уринишлар ҳанузгача фойда бермади.

Квартираларни бир вақтлар Ангола маъмурлари СССРнинг дипломатия ваколатхонаси ҳузуридаги ўрта мактаб муаллимлари учун расмий равишда берган эдилар. Бу йил ёзда муаллимлар таътилга жўнаб кетишган пайтда пойтахтда уй-жойларни ғайриқонуний эгаллаб олишга дуч келиб, оғзи куйган элчихона муаллимлар ўрнига бошқа совет мутахассисларини вақтинча жойлаштирди. Квартиралар унда доимий яшовчилар қайтиб келгунга қадар атиги бир кун бўш турди, ана шу кунда бу квартираларни ангалаликлар ўзбошимчалик билан эгаллаб олдилар. Уларнинг бирида полиция офицери, иккинчисида ҳарбий учувчи, учинчисида юқори лавозимли амалдорнинг қариндоши жойлашди.

Элчихона маъмурларга ва армия қўмондонлигига бир неча бор расмий мурожаат қилгандан сўнг мебеллар ва жиҳозларнинг бир қисмини қайтариб олишга муваффақ бўлди. Лекин уй-жой муаммоси ҳал қилинмаганча қолаверди. Маҳаллий маъмурлар турли баҳоналар билан аниқ чора кўришдан бўйин товлашмоқда, ҳолбуки, уларнинг айби билан элчихона тахминан уч минг долларлик мулкидан маҳрум этилиб, бошпанасидан ажраб қолган муаллимларни жойлаштириш имкониятини қидиришга мажбур бўлди.

Луандада уй-жой масаласи ғоят ўткир бўлиб турибди ва кўпинча ғайриқонуний усуллар билан ҳал этилмоқда. Бу эса фақат элчихонага эмас, бошқа совет ташкилотларига ҳам зарар етказяпти. Айрим маъмурий органлар билиб-билмай квартира қароқчиларига йўл очиб беришмоқда. Масалан, апрель ойида номаълум шахслар СССРнинг Ангола Халқ Республикасидаги савдо ваколатхонасига қарашли бир квартиранинг қулфини бузиб кириб эгаллаб олишди. Ҳалбуки, бу квартира хусусида давлат уй-жой котибияти билан битим тузилган эди. Қонунийликни тиклашга уринишлар натижа бермади. Давлат котибияти эса вилоят уй-жой дирекцияси апрель ойида шу квартирага кўчиб кириш учун Ангола фуқаросига рухсатнома берганлиги ҳақида савдо ваколатхонасини огоҳлантирди.

Баъзан адолат ҳам тантана қилмоқда. Ёзда Совет дипломатининг вақтинча бўш қолган квартирасига анголалик кириб олган пайтда Луанда полицияси уни бир неча соат ичида кўчага ҳайдаб чиқарди. Тўғри, бу оддий луандалик бўлиб бадавлат ҳам эмас, амалдорларнинг қариндоши ҳам эмас эди.

ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИСТЛАР ТАШКИЛОТИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ИЛТИМОСИ

БРАЗИЛИЯ. (**ТАСС мухбири Вадим Чистов**). Халқаро журналистлар ташкилоти (ХЖТ) президенти Армандо Роллемберг Бразилия президенти Фернандо Коллорга мурожаат этиб, ундан Халқаро журналистлар ташкилоти қароргоҳини Прагадан шу мамлакат пойтахтига кўчириб келтиришга рухсат беришни илтимос қилди. «Жорнал ду Бразил» рўзномаси шуни маълум қилди.

ХЖТ қароргоҳи, деб қайд этади рўзнома, 1947 йилдан бери Чехословакия пойтахтида жойлашган бўлиб, бу мамлакатда коммунистик тузум инқирозга юз тутганидан сўнг, унинг янги ҳукумати ХЖТ раҳбарияти ЧСФР ҳудудида ўз фаолиятини тўхтатиши кераклигини талаб қилди. Бу талаб Халқаро журналистлар ташкилоти «ҳамма вақт тоталитар тузум билан алоқадор бўлиб келганлиги» билан изоҳланди.

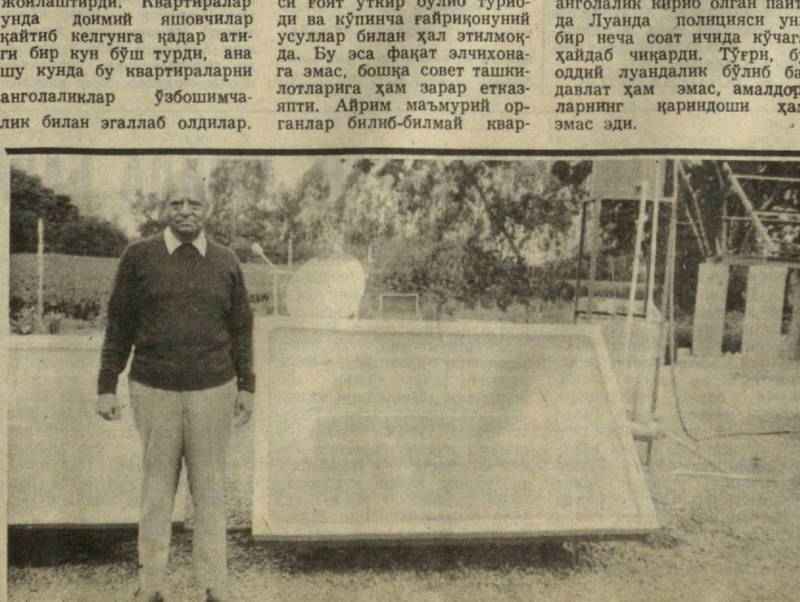

ҲИНДИСТОН. 30 йилдан буён бу ерда қуёш, шамол ва биогаз қувватидан фойдаланиш бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда. Қуёш нурлари нозик қувурлардан ўтаётган сувни иситади. Шу ернинг ўзида фотоэлементлар қуёш нурларини электр қувватига айлантиради. Ёнма-ён жойлашган биогаз ишлаб чиқарувчи қурилмадан қувурлар орқали ошхонага газ етказиб берилади. «Қуёш нурхонаси»нинг чеккасида шамол тегирмони мавжуд. У ер ости сувини тортиб олиш ва буғдойни тортишга хизмат этади.

СУРАТДА: хўжалик соҳиби Ж. Ч. Капур сувни иситадиган қурилма ёнида.

Б. ЗАЙЦЕВ олган сурат. (ТАСС).

Аёл қалби

Сахий зарбулоқ, дарёдек уйғоқ, куёшдек қайноқ

ДАЛА ГУЛЛАРИ

Улкан оқ олтин хирмонлари. Уларни кўриб қийқириб умбалоқ ошаётган, юз-кўзларига чанг қўнган қишлоқ болалари, қалби пахтасидек оқ, самимий, содда, дилкаш, қўли қадоқ танти пахтакорлар хаёлимга келади. Пахтакорим! Сенинг ҳар қандай гина-кудуратдан юқори турувчи ғуруринг мени ҳайратга солади. Сенинг покиза қалбинг эзгуликка йўл очади. Дунёдаги жамики эзгу ниятли инсонлар саховатингга қойил қолади. Сен ишонасан эзгуликнинг, яхшиликнинг ғолиб келишига. Сен меҳнатинг ҳур республика камолига хизмат қилажагини тийран ҳис қиласан. Шундан қувончинг, шундан мағрур руҳинг енгилмаслиги!

Пахтакор аёл! Қўлларини чаноқ тилган, юзлари саратон қуёши тафтидан қорайган, дала шамолида ойдек чеҳралари ёрилган аёллар. Юраги юрагимга, жони жонимга туташ Диломларим, Дилдора, Ферузаларим. Гулга монанд Гуландому Гулчеҳралар. Ой кўрса хижолат бўладиган Гўзалларим: Малоҳат, Латофат, Назокат, Барно, Раъноларим.

Қошларига ўсма, кўзларига сурма қўйишни унутсалар-да, пахтасини унутмаган опажонларим, лобар сингилларим! Бугун сизга мақтов сўзлари айтиб чалғитмоқ ниятидан йироқман. Сизга ҳеч қандай мақтовнинг, ҳамду санонинг кераги йўқ. Зеро, мен ҳам сизнинг орзу ҳавасингиз, дарду дунёйингиз паноҳида улғайганман.

Сизни бир вақтлар «дала маликаси» деб таърифладилар. Қадоқ қўлларингизни «олтин қўллар» деб мақтадилар. Сиз эса бепарво, эътиборсиз меҳнат қилавердингиз. Аммо меҳнатингиз қадр кўрмади. Тенг ҳуқуқли «катта оилада» аввал қадрингиз, сўнгра қаддингиз эгилди. Бир килограмм терган пахтангизга 2 тийиндан ҳақ тўлашарди. 2 тийин учун баъзан юз марта эгилардингиз эгатларга. Нозик белингиз, сарв қоматингиз букчайиб борарди пахта орқалаб. «Бахтлисан», «Эрк қизисан» деб уқтиришарди. Сиз ҳам шукр қилиб яшардингиз ўша «бахтли» кунларингизда. Ўша кунлар армонида оппоқ ниятларга йўғрилarди орзуларингиз.

Хайриятки, юртда покиза насимлар эсди. Сиз ҳақингизда ўйлайдиганлар кўп экан. Улар сизнинг дилингиз бўлиб куйиндилар, сизнинг тилингиз бўлиб сўзладилар юксак минбарлардан.

Қадр кириб келди маҳзун гўшангизга, аввал сўз бўлиб. Кейин Меҳр, Оқибатни етаклаб келди. Қай чеккадан Инсоф бош кўтарди. Энди бармоқларингиз тилинса-да юрагингиз тилинмайдиган бўлди. Сизга ишондилар, ижарага ер беришди. Болаларингизни эргаштириб далага чиқдингиз. Меҳнатингиз ерда қолмади. Ишончни эътиқод, имон билиб оқладингиз.

— Ўзинг учун меҳнат қилишнинг завқи ўзгача бўлар экан, — дейди Хоразмнинг Гурлан районидаги «Коммуна» жамоа хўжалиги аъзоси Шарифа Салоева, — 8 нафар болам бор. Турмуш ўртоғим ҳам эсини танигандан бери колхозда ишлайди. Шунча йил яшаб, меҳнат қилиб, ҳозиргидек эъзоз-эътибор топганимизни эслай олмайман. Замон тадбиркору ишбилармонники бўлиб қолди. Меҳнат амалда эъзоз топган кунларга етиб келдик. Шукр.

Ўтган йили жумҳуриятимизда бир килограмм пахта учун 25 тийиндан ҳақ тўлашган эди. Шунда қанчалик суюнган эдинг сен: бугун ўша масъум ҳолатингни таърифлашга ожизман. Ўзингни ҳам унутиб пахтазорга чиқдинг. Қўлинг пул кўрди шунда илк бор. Қувона-қувона сўзладинг ўшанда. Юртнинг оқсоқолларини дуо қилдинг астойдил.

— Ўтган кузак пахта теримида оила аъзоларимиз билан 3.000 сўм даромад қилдик, — дейди бухоролик Ўғилой Қандова.

— Қизим билан пахта териб 2,5 минг сўм ишладик, —дейди наманганлик Гулчеҳра Абдуллаева.

Бу йил эса юртимизда ҳурлик байроғи ҳилпиради. Мустақилликка эришдик. Адолат тантана қилди. Эркни соғинган деҳқон хонадонларига қадр кўчиб келди. Пахтакорнинг маъюс нигоҳига нур олиб кирди Эрк қуёши. Унинг нуридан кўкраги тоғ янглиғ кўтарилди меҳнаткашнинг.

— Эркни, Озодликни юрагимизнинг, тилагимизу умидларимизнинг туб-тубига жойлаб кутгандик. Мана сабр-тоқат, ақл-фаросат, эзгулик тантана қилди, — дейди Ғиждувон районидаги «Гулистон» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси, Меҳнат Қаҳрамони, пахта устаси Обида Ҳамроева қувончини яшира олмай. — Эндиги вазифа янада масъулиятли, залворли. Мустақил жумҳурият камоли йўлида ҳар биримиз ўз иш жойимизда юксак онглилик билан меҳнат қилмоғимиз даркор. Эркин фуқаро сифатида кимлигимизни кўрсатмоғимиз керак, бизга кўз тикиб турганларга. Ҳур Республикада яшаётган халқнинг нималарга қодирлигини амалда исботлашимиз зарур.

Жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримовнинг одил фармонлари хўжалигимиз пахтакорларининг ҳам ғайратига ғайрат қўшди. Бир пайтлар одамларни пахта теримига мажбурлаб олиб чиқар эдик. Бугун ўзлари ташаббус билан чиқмоқдалар, пахтазорларимизда ўзгача шукуҳ оралаганмоқда. Ҳар бир меҳнаткаш қалбида ҳурлик яшамоқда. Бу уларни юксак чўққилар сари бошлайди.

Ҳа, Мустақиллик пахтакор аёлларимиз учун ҳам беҳад эъзозли бўлди. Бу йил бир килограмм пахта учун 40 тийиндан ҳақ тўланмоқда. Бозор иқтисодиётида нарх-наво беҳад юқорилаган шу кунларда бу арзимас пул бўлса-да, пахтакорларнинг севинчи чексиз. Президентимизнинг бугун ўзларига бўлган оталарча муносабатидан бошлари осмонда. Эрта тонгдан ҳеч оғринмай далага йўл оладилар. Дала шамолида ёрилган лабларида кулгу, дилларида шукрона. Энди улар ўзлари учун, ҳур республикалари камоли учун меҳнат қилажакларини яхши тушуниб етганлар.

— Мавсумда 10 тонна пахта тердим, — дейди фарғоналик илғор теримчи Зуҳрахон Мамадалиева, — бу 4000 сўм деганидир. Бир пайтлар теримнинг охирги кунлари ҳар килограмм пахтага 10 тийиндан ҳақ тўлашарди. Шунда қанчалик суюнардик биз шўрликлар. Тонггача кўрак чувиб, зўрға 20—25 килограмм пахта топширардик...

Зуҳро опанинг содда, самимий кўзлари мени олис болалигимга етаклайди. Ўшанда 5-синфда ўқирдик. Уч ойлик меҳнат таътилидан мактабни соғиниб қайтганимизга энди 5 кун бўлган эди. Адабиёт муаллимамиз янги темани бошлаган ҳам эдики, қўнғироқ безовта жаранглади. Ҳаммамиз ҳайрон бўлиб бир-биримизга қарадик. Муаллима соатига қаради, норози оҳангда эшикка йўналди. Биз эса недандир ҳадиксираб, жойимиздан қўзғалмай жимгина ўтирардик.

— Болалар, — деди ўқитувчи синфга қайтиб келгач, — тезда сафланиб, ҳовлига чиқинглар, йиғилиш бўлади...

Ярим соатлик йиғилишда 5-синфдан 10-синфгача бўлган ўқувчилар пахта йиғим-теримига сафарбар этилиши эълон қилинди. Кимлардир бизни табриклади. Кимлардир юксак хирмонга улуш қўшишга даъват этди. Хуллас, биз 5 кун ўқиб, яна 3 ойга мактаб билан хайрлашдик. 3 ой — 92 кун қаддимиз дол бўлиб пахта тердик. Акам 100 сўм, мен эса 80 сўм пул ишлабмиз...

Кеча жияним Ҳулкардан хат олдим. «Дарсдан сўнг далага чиқиб пахта тераяпман, —деб ёзибди у. Ҳозиргача 500 сўм пул йиғдим. Ўзимга пальто, кўйлак олмоқчиман».

Жияним бу йил 11-синфда ўқийди. У дарсдан кейин оилага, рўзғорга ёрдам бўлсин деб 3 йилдан бери Шофиркон районидаги И. Мўминов номли колхознинг 5-бригадасида ишлайди. Ўқишлари аъло, жамоатчи, йилни доимо фахрий ёрлиқ билан якунлайди. Доктор бўлиш орзуси. Аммо пахтани, пахтакорни беҳад эъзозлайди. Уларсиз ҳаётини тасаввур этолмайди. «Доктор бўлиб уларни дардига шифо берсам» деб ният қилади.

— Жамиятимиздаги кўргуликларнинг барчасини пахтага боғладик. Мен бу гапларга қўшилмайман. Айб пахтада эмас, айб ўзимизда, ўзлигимизни унутганимизда. Бугун мустақилликка эришдик. Ҳур республикамиз иқтисодиётини юксалтиришда ҳам пахтанинг баҳоси йўқ. Шундай экан, биз пахтамиз билан, пахтакорлигимиз билан фахрланаверамиз, — дейди қизилтепалик кекса деҳқон Норгул Усмонова. — Бугун пахтакор аёлларимизнинг ҳам қувончлари чексиз. Бу қувончнинг таъмал тошини мустақиллик қўйди. Мустақиллик дегани меҳнатнинг қадр топмоғи, Эркинлик, Ҳурлик, Озодлик деганидир.

Меҳнат қилиб ҳормаган, қалби осмондек беғубор пахтакор аёллар, қизлар — сизга таъзим, офарин!

Амина ҚОДИРОВА.

— Ҳар ким иш жойида белгиланган топшириқни сидқидилдан адо этса, тезда иқтисодий танглик барҳам топади, — дейди ўз касбининг устаси Муҳаббатхон Қаршиева. У Тойлоқ консерва заводининг тузлаш цехида ишлайди. Бу ерда бир сменада 5000—6000 шартли банка помидор, патисон, бодринг каби сабзавотлар тузланади.

СУРАТДА: М. Қаршиева.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

Аёллари тадбиркор ва ақлли юртда фаровонлик, тўкин-сочинлик барқарор бўлади. Дўстлик район Саркисов номли давлат хўжалигидаги «Тараққиёт» кооперативида меҳнат қилаётган хотин-қизлар ана шундай ишбилармонлардан. Улар пахта билан бир қаторда икки гектар ерга ерёнғоқ ҳам эккан эдилар. Ундан мўл-кўл ҳосил етиштириб, катта даромад олдилар.

СУРАТДА: илғор ишчи Ҳалимахон Йўлдошева.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

✦ Сиз кўриб турган чевар тикувчи — Дилрабо Нориевадир. У Самарқанд вилояти Челак районидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг Куйбишев номли жамоа хўжалигида жойлашган бичиш-тикиш цехида 10 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келаётир. Дилрабохон тиккан кийимлар барчага манзур. Қўли гул тикувчи режадаги 250 сўм ўрнига 450—530 сўмлик иш бажармоқда.

К. ТУРСУНОВ олган сурат.

Жамият тараққиётини аёл меҳнатисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Жумҳуриятимиз бепоён пахта далаларида, саноат корхоналарида, боғ-роғларда, чорвачилик фермаларида мардона ишлаётган ишчи-хизматчиларнинг 42 фоизини аёллар ташкил этади. Вилоятимизда бу рақам юқоридагилардан анча устун. Хўш, аёлларга қандай меҳнат шароити яратилмоқда. Наманган вилоят касаба уюшмалари Кенгашида ана шу долзарб масала юзасидан фикрлашиб олинди.

Болалик аёлни ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда қисқартирилган иш кунлари, ҳафталари ҳисобидан оилага, болалари қучоғига қайтариш керак. Зеро, аёл аввало онадир. Нозик жуссаси оғир меҳнатга мослашмаган. У келажакни яратувчи бебаҳо гавҳар. Бу гавҳар эса шунчалик нозикки, бугун жамиятимиз буни тан олиб аёлларни сўздагина эмас, амалда асраб-авайлаш йўлларини изламоқда. Вилоят касаба уюшмаларида ҳам бу хайрли ишга эътибор катта. Аёлларга қулай меҳнат шароитлари яратиш, оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш, бу йўлдаги камчиликларга нисбатан муросасизлик уларнинг иш дастурини ташкил этади.

БЕБАҲО ГАВҲАР

Айниқса, касаба уюшмаларининг ташаббускорлиги туфайли Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасида, Чортоқ пахта тозалаш заводида, Учқўрғон районидаги Ленин номли жамоа хўжалигида хотин-қизларни унумли ва сифатли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Хўжалик маъмуриятлари билан касаба уюшмалари ўзаро шартнома асосида хотин-қизларга катта имтиёзлар яратиб бермоқдалар.

Ишлаб чиқаришда бевосита қатнашаётган аёллар меҳнатини тўғри баҳолаш, уларни ҳар томонлама ҳимоялашга касаба уюшмалари алоҳида эътибор бермоқдалар. Шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасида 280 ўринли 7 та болалар боғчаси мавжуд. Уларда ишчиларнинг жажжи фарзандлари яйраб камолга етмоқдалар. Бу ерда тарбия топаётган болажонларнинг ота-оналари тўқувчи. Улар учун боғча бепул. Бирлашмага турли районлардан келиб ишлаётганлар учун ҳам бепул транспорт хизмати ташкил этилган. Тунги сменадагилар бепул овқатланаётган бўлсалар, кундузги сменадагилар ишчилар ошхонасидаги арзон нархда сотилаётган тушликдан баҳраманд бўлмоқдалар. Музика мактаби, маданият саройи ва ундаги 25 хил тўгарак хотин-қизлар хизматида. Корхона маъмурияти қарори билан аёлларнинг ўртача ойлик маоши 400 сўмдан кам бўлмаслиги кўзда тутилган.

Шунингдек, туғруқхона, поликлиника ва шифохона қуриб берилдиким, бу хайрли ишлар уларнинг кайфиятларига ўз таъсирини кўрсатмоқда. Шу боисдан бирлашмада меҳнат унумдорлиги юқори бўлмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Эл хизматида» ҳафтаномаси муҳаррири.

ПОКЛИК ТИМСОЛИ

Пахтачилик машаққатли ва серташвиш касблардан. Аммо бизда ўз ишининг фидойилари, тажрибали пахтакорлар кўп. Мен бу йилги ютуқларнинг бош омили жамоа хўжаликларига, асосан пахтакорларга берилган эрк ва моддий мададда, деб биламан. Деҳқонга билдирилган ишонч эътиқодга айланди. Эътиқод эса ютуқларимизга тўсиқ бўлаётган ғовларни босиб-янчиб ўтди. Мустақил Ўзбекистонни пахтасиз тасаввур этолмайман. Пахта серқуёш заминимиз — бебаҳо инъомидир.

Ота-боболаримиз ҳам азал-азалдан пахтани ардоқлаб келишган. Табаррук кексаларимиз уни поклик, эзгулик рамзи сифатида муқаддас тутишган, кўзларига суриб тавоф этишган. Энг шодиёна кунларда пахтадан тўқилган оппоқ кийимлар кийишган. Чақалоқларни илк бор ирим қилиб, умринг нурларга йўғрилсин дея оппоқ йўргакка ўраган. Гўдакнинг биринчи қадамига йўлларинг оқ бўлсин деб поёндоз ёзилган. Ўғлонларимизнинг суннат тўйларида, фарзандларимиз мучалларида ёруғ ният билан оқ саруполар кийдирилган.

Муқаддас никоҳ оқшомида келин-куёвлар пахтадан тўқилган оппоқ либосда бахтни қаршилаганлар. Хуллас, пахта халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган муқаррам каломдир. Мен ўзбек деҳқонини пахтасиз, пахтани эса Ўзбекистонсиз кўз олдимга келтиролмайман. Аммо турғунлик йилларида меъзон бузилди. Имкон эҳтиёжни унутди. Пахта яккаҳокимлиги сабаб боғ-роғлар, экинзорлар пайҳон этилди, еримиз сувимизнинг таркиби бузилди. Инсон манфаатлари пахта олдида унутилди. Пахта инсонга эмас, инсон пахтага хизмат қила бошлади.

Ўша шафқатсиз йиллар ҳеч хотирамдан кетмайди. Терим мавсуми бошландими, қишлоқлар ҳувиллаб қоларди, тирик зот борки, ўрни мажбуран далада эди. Яна ҳар кеча узоқдан-узоқ мажлис давом этар, суръатни туширгани учун бригада бошлиқлари, касал бўлиб теримга чиқмаган бир ўқувчи учун ўқитувчининг ҳолига маймунлар йиғларди. Мана шундай оғир дақиқаларда икки йил хўжаликда партком котиби бўлиб ишлаганман. Тўғриси ўшанда теримчи аёллар ҳузурига боришдан уялардим. Елкасига оғир пахта кўтариб кетаётган ҳомиладор аёл, нозик бармоқларини чаноқ тилган нав-ниҳол қизалоқлар, совуқда жунжикиб турган, юпунгина кийинган болакайлар, қаршисида минг ўлиб, минг тирилардим. Қанчалик уларга раҳмдил бўлмай, барибир қўлимдан ҳеч нарса келмасди. Уларнинг манфаатларини ҳимоя қиламан деб ўзим қанчалик оғир аҳволга қолардим.

Хўжалигимиз заршунослари баҳорда рўй берган табиат инжиқликларини мардонавор енгиб, 860 гектар майдондан 3 минг 100 тонна оқ олтин етиштирдилар. Ҳосилдорлик 36 центнерни ташкил этди. Шоназар Шомуродов, Илёс Намозов, Саъдулла Ражабов каби бригадаларда эса бу 40—45 центнерга кўтарилди.

Бугунги ўзгаришларни кўриб, кўнглим тоғдек кўтарилди. Бировлар ўн йиллар куч ва таъқиб билан эришолмаган нарсаларга бугун ақл, фаросат, тафаккур билан эришдик. Демак, донишмандларимиз ақлли бошини, ақлсиз оёғини ишлатади, деб тўғри айтишган.

Деҳқонга ер берилди, имкон ва ишонч берилди. Минглаб гектар пахта ери томорқа ва уй-жой қуриш учун ажратилди. Меҳнаткашнинг юрагига шамол тегди. Қишлоқларимиз жамоли тубдан ўзгарди. Ҳар куни хонадонларда уй тўйлари бўлиб ўтмоқда. Айниқса бир килограмм пахтага тўланадиган ҳақнинг 40 тийинга кўтарилиши муваффақият гарови бўлди. Пахтакорга берилган эркинлик ғалабани бошлаб келди. Ҳеч ким уни бугун далага чиқ демаса ҳам ўзи теримга ошиқмоқда, виждони йўл очмоқда эркин меҳнатга.

1991 йил ҳар тонна пахтанинг харид баҳоси 1.630 сўм қилиб белгиланган бўлса-да, аммо бунинг устига устама яна 50 фоизга оширилди. Бу дегани бир тонна пахта учун энди давлат 2450 сўм пул тўлайди. Яна пахтанинг навига қараб ҳам нархи кўтарилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг 4 октябрда чиқарган фармонига кўра, бу йилдан бошлаб белгиланган топшириқдаги пахта толаси ва пилланинг 5 фоизи ҳамда белгиланган ҳажмдан ортиқча олинган мазкур маҳсулотнинг ҳаммаси ихтиёрий суръатда сотилиши бозор иқтисодиётининг оғир кунларида пахтакорларимизнинг моддий манфаатдорлигини оширишга қаратилган муҳим тадбир бўлди. Деҳқон меҳнати қадр топаётганидан беҳад хурсандмиз. Ҳали далаларимизда ҳосил кўп. У колхозчиларимизни ўз манфаатларига ярайди. Шунинг учун улар бир грамм пахтани ҳам нобуд қилмай йиғиб олишга аҳд қилишган.

М. НОСИРОВА,
Шофиркон районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалиги бош иқтисодчиси.

УМИД ЧЕЧАГИ

Мактублар, мактублар. Оппоқ қоғозлар қатида аёл қувончини, орзу-армонларини, дарди-дунёсини яширган мактублар. «Аёл қалби» саҳифамизга келаётган номаларнинг кети узилмайди, уларда севинч бор, қувонч бор, тонгнинг оқликлари, оқшом сўлимлиги бор. Менга баъзилари куртаклардан чирсиллаб ёриб чиқаётган хотиротни эслатса, баъзилари шамолга эрмак бўлган заъфарон хазонларни эслатади. Мактублар қатида бир сўлим тонг бор, кўйлаклар оппоқ, умидлари тийрак, орзулари осмон янглиғ кенг, беғубор.

Мактубларда муқаддас она сутининг поклиги, оқлиги, улуғлиги бор. Унда она қўллари билан ёпилган иссиққина ноннинг хушбўй ҳиди яширин. Унда райҳонлар чайқалиб-чайқалиб бўй таратади, бўй етган қизлар улғаяётган хонадонлардан.

Унда бир сас бор, оҳанг бор, эзгулик, софлик бор. Уларни бирлаштириб турар муҳаббат ва оқибат.

Муҳаббат сеҳр бўлиб тўкилар, сир бўлиб яширинар оқ қоғозлар қатида.

Ҳеч ким кўринмайди ундан. Фақат ўқийсан-у, уқасан, ҳис қиласан. Диллардан тўкилган изтироб дилингга кўчади. Қалблардан оққан ҳайрат тилингга ёпишади. Юрагинг сирқираб кетади аламдан, яна таскин топар бир хушхабардан. Тилакларингда уйғонар минг йиллик қутлуғ оятлар.

«Мен она бўлдим, — деб ёзади фарғоналик Ҳафизахон, — не бахтким, унинг йўлларида сочим оқарди, умидларим тирилди, умрим узайди. Тошкентлик бағри осмондек беғубор доктор Ҳадия опадан беҳад миннатдорман. Менга бебаҳо иқбол тақдим этдилар. Шукр, кўпдан кам бўлмадим. 40 ёшимда она бўлдим. Менга бу қутлуғ қувончни ато этган меҳри дарё докторга сиғинаман. Ахир унинг шарофати туфайли дунёга ёруғ юз билан боқдим. Эримнинг эгик боши кўтарилди. Раҳмат, яхшилар».

Жиззахлик Меҳриниса Ниёзованинг хати одамда умид уйғотади:

«Дунёда ёмон одамлар борлигига ишонмайман. Ҳар қандай разил кимсанинг ҳам қалбида бир яхши тилак бор. Мен ҳеч ким ишонмай қўйган кимсага кўнгил қўйдим. У биров билан жанжаллашиб қамалиб чиққан эди. Негадир ҳамма ундан қочарди. Ўртоқлари юз ўгирган эди. Мен эса турмуш қурдим у билан. Ота-онам ўзига тўқ, бадавлат, ўқимишли, обрўли одамлардан эди. «Номусдан ўлдирдинг», деб мендан юз ўгиришди. Худди бева аёлдек қадрсиз қилиб узатишди мени. Тўйимиз ҳам ўзига яраша бўлди, менга сеп қилишмади ҳисоб. Аммо мен учун бу нарсалар арзимас эканлигини аллақачон тушуниб етгандим. Улар эшитиб англамаган андишамнинг қули эдим мен. Муроджон эди эримнинг исми. Ота-онаси ўғиллик бўлдик, ниятимизга етдик, деб шу номни қўйишган экан. Уларнинг муроди менинг ҳаётим бўлди. Унга ишондим, дунёда энг яхши кишисиз деб уқтирдим унга. Қамалганининг тафсилотини айтиб берди бир кун кўзида ёш олиб. Суйган қизини ҳимоя қиламан деб ўртоғи билан урушиб қолган экан. Бокира қизнинг поклигига шубҳа қилган дўстини аямай савалаган. Сўнгра...

Ўша севган қизи биринчи бўлиб унга хиёнат қилибди, ҳалиги ўртоғига турмушга чиқибди. Қамоқдан қайтган Муроднинг саломига алик олмабди.

Ишонч — туйғуларнинг улуғи. Мана ишончим қувончга, қувончим бахтга йўғрилди. Икковлашиб меҳнат қилдик. Ориятимиз бизга тиргак бўлди. Умидларимиз қанот бўлди. Бир ўғил, бир қизим бор. «Жигули» олдик, катта иморат қурдик. Қишлоқнинг олди бўлдик. Бугун кўплар маслаҳат солади бизга, эримнинг ўрни тўйларда юқорига кўчган ҳозир. Ўқитдим уни, институтни тугатди. Ҳозир агроном бўлиб ишлайди жамоа хўжалигимизда. Мен эса ўз кўнглим билан, ақл-фаросатим билан эришдим бахтга»...

Узоқ Қорақалпоғистондан таҳририятимизга хат йўллаган жамоатчи мухбир Л. Хужаниёзова мактубини шундай бошлабди: «Аёлларга ҳамма вақт ҳам оғир бўлган. Рўзғордаги етишмовчиликлар аввало уни ҳолдан тойдиради. Аммо улар доноликги ва ақл-фаросати билан ҳамиша ғолиб бўлишган. Бизнинг берунийлик хотин-қизлар ҳам бугунги оғир иқтисодий қийинчиликларни ақл-фаросат, меҳнат, тадбиркорлик билан енгишга аҳд қилишган. Дилором исмли аёлни биламан. Беш боласи билан эри ташлаб кетган. Бошқага уйланибди номард эркак. Аммо опа эрининг бевафолиги соясида сўлмади. Бош кўтарди ғурури. Номус билди бир ёстиққа бош қўйган кишини, болаларининг отасини бировга ёмонлашни. Хиёнаткор эрни яхшилик билан, эзгулик билан жазолади. Болаларини қабатига олиб меҳнат қилди. Тунни тонгга улаб, кашталар тикиб сотди. Ишқилиб, рўзғорини тиклади. Ҳозир ижарага олган 4 гектар майдондан мўл пахта олинди. Томорқадан самарали фойдаланишди. Қўй, сигир боқишади. Дўкондан сарёғ, асал, мева-чева сотиб олишмайди. Камчиликлари фақат ота меҳри. Дилором опанинг бебаҳо фазилати олдида фарзандлари бунга зор бўлишгани йўқ. Опа болаларига ҳам она, ҳам ота. Баъзан опахонга қараб ҳайрон қоламан. «Наҳот шу юмушларни бир аёл қилаётган бўлса?». Мен Дилором опа тимсолида Аёлнинг буюк қалбини кўраман».

Жумҳуриятимизда шундай аёллар борки, уларнинг беғубор қалблари, беминнат хизматларидан эл-юрт баҳраманд бўлмоқда.

Шундай аёлни биламан, — деб ёзади Самарқанднинг Жомбой районида истиқомат қилувчи Мавжуда Саидмуродова, — исмлари Мухлиса. 11 нафар фарзандлари бор. Шулардан саккизтаси олий маълумотли, ўз соҳасининг билимдони. Мен уларнинг оиласига тез-тез бориб тураман, у ердаги тартиб-интизом, бир-бирига меҳр-муҳаббат, оқибатни кўриб ҳайратда қоламан. Ҳовлилари ҳар доим чиннидек супурилган, гуллар очилган, болаларнинг устбошлари тоза. Оиланинг катта фарзанди Нарзулла ака ҳозир 40 ёшда. Аммо оналаридан маслаҳатсиз иш қилмас эканлар. Бу оиладаги ҳар бир ишнинг бошида Мухлиса ая туради. Улар меҳнатсиз ҳаётни барбод бўлган умр деб таърифлайдилар. Бир дам бекор ўтирмайдилар. Қизларининг ҳаммаси чевар, ишда илғор, мактабда аълочи.

Эрта баҳордан кеч кузгача дастурхонларидан мева-чева аримайди. «Шунча невара-чеваралардан орттириб қандай асрайсиз бу меваларни», деб сўрайман аядан. У киши ширингина кулиб жавоб берадилар. «Кўнглинг кенг, юрагинг тўғри, тилагинг эзгу бўлса, рўзғорни ҳалол тутсанг барака аримайди». «Аянинг сўзларини тинглайман-у ўзимга ўзим сўз бераман. Мен ҳам Мухлиса аядай бўламан».

«Бу мактубни кўз ёшим билан, юрагимнинг қони билан битаяпман, — деб ёзади 18 ёшли Шаҳноза, — 13 йил кутгандим шу куннинг келишини. 13 йил ҳар кеча умидга илиниб яшагандим. Тезроқ катта бўлсам, отажонимни ўзим бориб кўраман дердим. Икки синглимга ҳар кеча эртак айтардим. Эртагим қаҳрамони отам эди. Жодугарлар ўғирлаб кетган отамизни, деб ишонтирардим сингилларимни. Мен тезроқ улғайсам отамни ўша жодугарнинг қўлидан озод қилиб келаман, деб ўйлардим. Ўйларимни орзуларга йўғириб улғайдим, 8-синфни тугатиб ишга кирдим. Бутун Тошкентни ойимдан яширинча айланиб чиқдим. Ахири топдим отамни. Аммо 13 йиллик армоним синди, унинг совуқ сўзлари қаршисида. «Нега келдинг, менинг қизим эмассан сен. Менинг ўз оилам, ўз қизим бор. Ширин турмушимга аралашмаларинг. Қайтиб келма». Қулоғимга ишонмадим мен. «Ота, отажоним. Мен — Шаҳнозангизман». «Шаҳноза қизим йўқ мени»... Отамнинг йўқ деган сўзи юрагимга ўқ бўлиб санчилди. Энди тушундим онажонимни. Энди мени отам йўқ... Аммо умидларим бор. Ўша номард отамга аталган ўчим бор. Улар бир кун оқибат бўлиб ниш урар отам юрагида».

Мактублар, оппоқ қоғоз қатида инсон орзу-истакларини, умид-армонларини яширган самимий фикрга, эзгуликка, ғам-андуҳга тўла битиклар.

Мактублар... Сулув келинчакнинг қувончи, пиру бадавлат онахоннинг шукронаси, қизлар назокатию латофати ила битилган ашъорлар. Яна сўнгги умидини кўзда ёш билан муҳарририятимизга йўллаган қалби пок опа-сингиллар иқрори. Бирини ўқиб қувонасан, бири қалбингда қарздорлик ҳиссини уйғотади. Уларнинг дарду изтироблари юрагингга кўчади, елкангга оғир юк бўлиб тушади. Ёрдамга шошиламиз. Мактублар йўлга чорлайди.

МАДАНИЯТ, АДАБИЁТ ВА САНЪАТ БЎЛИМИ.

Фанимиз заҳматкашлари

ОЛИМНИНГ ОЛАМИ

Шу кунларда жумҳуриятимиз илм аҳли, алал хусус, ижтимоий фанлар турли соҳаларининг вакиллари етук олим, мутафаккир, тиним билмас меҳнаткаш Музаффар Муҳиддинович Хайруллаевнинг қутлуғ 60 ёшини нишонламоқдалар. Биз устознинг юртимиз илму фанига қўшган ҳиссасига баҳо бермоқчи эмасмиз, балки жумҳуриятимиз Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик билимгоҳида мудирлик қилган йиллари мазкур илмгоҳда юритган илмий ва ижтимоий фаолиятлари хусусида тўхтаб ўтмоқчимиз. Албатта, у кишининг бу даврдаги илмий-маърифий ишлари илмгоҳ мудирлигига тайинлангунча, яъни Самарқанд ва Тошкент давлат дорилфунунларида мударрис сифатида, Фанлар академиясининг тарих билимгоҳида катта илмий ходим, Фалсафа ва ҳуқуқ институтида мудир ноиби, сўнгра мудир лавозимида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасида маданият, фан ва олий ўқув юртлари бўлими мудири вазифаларида амалга оширган эзгу ишларининг давоми деб қараймиз.

Билимгоҳда мудир сифатида иш бошлагунча устоз илмий ва педагогик ютуқлари учун фалсафа фанлари доктори даражаси, профессорлик унвонини олиб, жумҳурият Фанлар академиясининг мухбир-аъзолигига сайланган эдилар. Бой илмий, педагогик ва ҳаётий тажрибага эга Музаффар Муҳиддинович Шарқшунослик институтига келгач, унинг асосий йўналишлари билан яқиндан танишиб чиқди. Ўрта Осиёлик буюк файласуф ва мутафаккир Абу Наср ал-Форобий ҳаёти, ижоди ва илмий меросини чуқур ўрганиб, бу борада: «Форобий ва унинг фалсафий рисолалари», «Форобий дунёқараши ва унинг фалсафа тарихидаги ўрни», «Уйғониш даври ва Шарқ мутафаккирлари», «Форобий» каби бир неча асарларни чоп этиб илмий йўналишларга янги куч-қувват бағишлади.

Бу нарса янгича мазмун касб этган илмий йўналишлар, юқори малакали кадрлар тайёрлаш ва бошқа соҳаларда ўз аксини топди. Ота-боболаримизнинг бой маданий меросини ўрганиш янада кенгайди. Ана шу вақт ичида М. Хайруллаев раҳбарлигида Ўрта Осиёлик буюк мутафаккирлардан Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллиги ва Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмийнинг 1200 йиллигига бағишланган халқаро илмий анжуманлар ўтказилди.

Шарқнинг буюк мусаввири Камолуддин Беҳзод таваллудининг 525 йиллиги, «Ҳозирги замон Осиё масалалари» бўйича бўлиб ўтган симпозиум, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти диролфунунининг «Осиё ва Тинч океан минтақасида тинчлик ва хавфсизлик» семинари, Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 500 йиллиги каби тадбирлар шулар жумласидандир.

Илмий фаолиятнинг асосий томонларидан бири илмий маҳсулотдир. Шарқшунослик билимгоҳида 1980—1987 йиллар давомида 60 дан ортиқ монография ва мақолалар тўплами нашр этилди. Ана шу давр ичида устоз ташаббуси билан Ватанимизнинг бир қанча жумҳуриятларида: Арманистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистонда, Москва шаҳрида ходимларимиз асарлари чоп этилди ва юқорида зикр қилинган жумҳуриятлар билан самарали илмий алоқалар янада мустаҳкамланди.

М. Хайруллаев шу давр мобайнида Москва шаҳрида «Наука» нашриётида «Абу Наср ал-Форобий» китобини, Тошкентда «Ўқитувчи» нашриётида ўзбек тилида «Мантиқ» дарслигини (М. Ҳақбердиев билан ҳамкорликда), «Ўзбекистон» нашриётида рус тилида «Маданий мерос ва фалсафий фикр тарихи» асарини ва бошқа бир неча китобларини ўқувчига тақдим этди.

Илмгоҳ тайёрлаган асарларнинг аксарияти М. Хайруллаев раҳбарлиги ёки таҳрири остида чоп этилди. Булар жумласига «Абу Али ибн Сино ва табиий фанлар», «Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий таваллудининг 1200 йиллигига», «Ўрта Осиё мутафаккирларининг мантиқий гносеологик ғоялари», «Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий. Астрономик рисолалар», «Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий. Танланган асарлар», «Ўрта Осиёда социал утопик ғоялар», «Камолуддин Беҳзод», «Абу Али ибн Сино. Тибб қонунлари. Танланган бўлимлар», «Ўрта асрлик буюк олим Муҳаммад ал-Хоразмий», «Абу Наср ал-Форобий. Тадқиқотлар ва таржималар», «Абу Али ибн Сино. Тиббий рисолалар» ва бошқаларни киритиш мумкин.

Олимларимизнинг Ўрта Осиёлик буюк мутафаккирлар ҳаёти, ижоди ва меросини ўрганишдаги баракали илмий фаолияти, ва хусусан Шарқнинг буюк мутафаккири Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллиги муносабати билан унинг меросини ўрганиш ва тарғиб қилиш жабҳасида эришилган катта ютуқлар учун Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик билимгоҳи 1982 йилда Ибн Сино номидаги халқаро мукофотга сазовор бўлди ва 1-даражали медаль билан тақдирланди.

Халқаро миқёсдаги илмий ҳамкорлигимиз самараларидан бири — ўз вақтида устоз ташаббуси билан амалга оширилган ва ҳозирги кунда кенг илм аҳли қўлига етиб келган, Ҳиндистон Фанлар академияси билан биргаликда чиқарилган икки жилдлик «Ўрта асрларда Ҳиндистон ҳамда Марказий Осиё илми ва технологиясининг ўзаро алоқалари» мақолалар тўплами ҳисобланади.

Илмий ютуқларнинг яна бири юқори малакали мутахассислар тайёрлашдир. Билимгоҳда бу масалага ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Музаффар Муҳиддинович раислик қилган махсус илмий кенгашда 1981—1987 йиллар давомида 7 докторлик ва 13 номзодлик диссертацияси ҳимоя қилинди. Улар орасида Арманистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Қозоғистон ва бошқа жумҳуриятлар вакиллари ҳам бор.

Биз айтиб ўтган бу ишлар Музаффар Муҳиддинович серқирра илмий фаолиятининг бир қисмигина, холос. Чунки унинг жумҳуриятимизда илм-фан равнақига қўшган ҳиссаси каттадир. Буларнинг далили сифатида у киши томонидан жумҳуриятимиз, иттифоқ, дунёнинг кўпгина тилларида ва мамлакатларида нашр этилган 500 га яқин монографиялар, мақолалар ҳамда Австрия, Англия, Олмония, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатларда турли халқаро симпозиум, анжуманларда қилган маърузаларини келтириш мумкин.

Шу билан бир вақтда М. Хайруллаев кўпгина қомусларда мақолалар билан қатнашган. Булар орасида ўзбек тилига таржима қилинган «Фалсафий луғат», «Қисқача фалсафий луғат» алоҳида ўрин эгаллайди. Устоз кенг кўламли, забардаст файласуф-олим сифатида фақат Шарқшунослик билимгоҳидагина эмас, айни пайтда бутун жумҳурият миқёсида олиб борилган бир неча йўналишдаги илмий-тадқиқотларга раҳбарлик қилди. Шу кунгача 50 дан ортиқ шогирди номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёқлади.

Бир неча ижтимоий ташкилотларнинг масъул вазифаларини ижро этувчи Музаффар Хайруллаевнинг илм-фанга қўшган ҳиссаси ва ташкилотчилик фаолияти ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди.

А. АҲМЕДОВ,
тарих фанлари доктори.
Р. БАҲОДИРОВ,
фалсафа фанлари номзоди.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ АГРАР ДОРИЛФУНУНИ
1992-93 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА СИРТҚИ БЎЛИМНИНГ 1 ва 2 БОСҚИЧЛАРИГА

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолиятини назорат ва таҳлил қилиш, агросаноат мажмуи тармоқларининг иқтисоди ва уни бошқариш, агрокимё ва тупроқшунослик, мева-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликларни ҳимоя қилиш, ипакчилик, зоотехния, ўрмон ва боғ-кўкаламзорлаштириш хўжалиги.

Сиртқи бўлимга ўрта ва олий маълумотли, қишлоқ хўжалиги тармоқларида, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ бўлган корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда ишловчи шахслар қабул қилинади.

Дорилфунун қишлоқ хўжалиги учун олий маълумотли мутахассислар: агросаноат тармоқларида бухгалтерия ҳисоби бўйича иқтисодчилар, чорвачиликда, илмий-текшириш ташкилотларида, шунингдек, агросаноат мажмуасининг турли жабҳаларида мутахассис сифатида ишлаш учун олим агрономлар, зоомуҳандислар, ўрмон ва боғ-кўкаламзорлаштириш хўжаликларининг муҳандисларини тайёрлайди.

ДОРИЛФУНУНГА КИРИШ ҲАҚИДАГИ АРИЗАЛАР ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР БИЛАН 1991 ЙИЛ 1 ДЕКАБРДАН 1992 ЙИЛ 15 ЯНВАРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ: **ўрта ёки олий маълумоти ҳақидаги ҳужжат** (асл нусхаси), **3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, (086)У андозадаги тиббий маълумотнома, меҳнат дафтарчаси ёки колхозчи дафтарчасидан маъмурият томонидан тасдиқланган кўчирма.**

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА АЛОҚАСИ ҲАҚИДАГИ ҲУЖЖАТ ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Кириш имтиҳонлари ва барча мутахассисликлар бўйича ўқитиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ДОРИЛФУНУНГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолиятини назорат ва таҳлил қилиш, агросаноат мажмуи тармоқларини бошқариш ва унинг иқтисоди, ўрмон ва боғ-кўкаламзорлаштириш хўжаликлари мутахассисликлари бўйича: **математика** (ёзма), **биология** (оғзаки), **ўзбек ёки рус тили** (диктант);

агрокимё ва тупроқшунослик, агрономия; мева-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликларни ҳимоя қилиш, ипакчилик, зоотехник мутахассисликлари бўйича: **кимё** (ёзма), **биология** (оғзаки), **ўзбек ёки рус тили** (диктант).

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан битирган ҳамда танлаган мутахассислиги бўйича камида бир йиллик меҳнат фаолиятига эга бўлган шахслар ёки кейинги уч йил давомида ҳарбий хизматдан заҳирага бўшатилганлар, шунингдек ўрта махсус ўқув юртлари ёки ўрта ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан битирган ва эгаллаган касбига яқин мутахассисликка кираётганлар битта имтиҳон топширадилар: агросаноат мажмуи тармоқларини бошқариш ва унинг иқтисоди, бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолиятини назорат ва таҳлил қилиш, ўрмон ва боғ-кўкаламзорлаштириш хўжалиги мутахассисликлари бўйича — **математикадан** (ёзма); қолган мутахассисликлар бўйича — **кимёдан** (ёзма), «Беш» баҳо олган шахслар қолган имтиҳонлардан озод этилиб, олий ўқув юртига қабул қилинадилар, агар «тўрт» ёки «уч» баҳо олсалар, қолган имтиҳонларни топширадилар.

Ўрта мактаб негизида ҳунар-техника билим юртларини «имтиёзли» диплом билан тугатган шахслар учун ушбу тартибга улар эгаллаган касбларига мос мутахассисликка кираётган ҳамда танлаган мутахассислиги ёки яқин мутахассислик бўйича бир йилдан ортиқ ишлаётган бўлсаларгина амал қилинади.

Ҳарбий хизматдан заҳирага бўшатилган ва ҳукумат томонидан белгиланган имтиёзлардан фойдаланишга ҳақли эканлиги тўғрисида гувоҳномаси бўлган шахслар ҳамда I ва II гуруҳ ногиронлари ўрта махсус ўқув юртларини, битириб, танлаган мутахассисликлари бўйича бир йилдан ортиқ ишлаётганлар кириш имтиҳонларисиз суҳбат натижасида қабул қилинадилар.

Суҳбатда қатнашиш учун ҳужжатлар 1992 йилнинг 12 январигача қабул қилинади. Суҳбатдан ўтмаганлар умумий асосларда кириш имтиҳонлари топширишлари мумкин.

Дорилфунунга қабул қилиш кирувчиларнинг танлов имтиҳонларидан олган баҳолари асосида тўплаган балига қараб ўтказилади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1992 ЙИЛНИНГ 16 ЯНВАРИДАН 1 ФЕВРАЛИГАЧА БЎЛИБ ЎТАДИ.

Ҳарбий хизматдан бўшатилган ва ҳукумат томонидан белгиланган имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар, етимболалар ва ота-она қаровисиз қолган болалар, меҳнат қобилиятининг йўқолиши даражасини аниқлайдиган тиббий комиссиянинг дорилфунунда ўқиш соғлиғига тўғри келиши тўғрисидаги хулосаси бўлган I ва II гуруҳлар ногиронлари кириш имтиҳонларидан ижобий баҳо олсалар, дорилфунунга танловдан ташқари қабул қилинадилар.

Иккинчи мутахассисликни эгаллаш учун олий маълумотли шахслар, аввал олган тайёргарликлари янги танлаган мутахассисликларига мос келган ҳолда қабул қилинадилар.

Дорилфунунга кириш ҳақидаги аризага олий маълумоти тўғрисидаги диплом, дипломга илова, иккинчи мутахассисликни эгаллаш зарурлиги тўғрисидаги корхонадан илтимоснома, тиббий маълумотнома (086)2 андозадаги), 4 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма илова қилинади.

Кирувчиларга кириш имтиҳонларини топшириш учун иш жойидан 15 календарь кунидан иборат (бориш-кетишга кетадиган вақтни ҳисобга олмаганда) **ҳақ тўланмайдиган таътил берилади.**

Бизнинг манзилгоҳимиз: 700183, ТошДАД, (19, 83, 96, 49, 156, 165, 167, 491-автобуслар ва 15, 28, 152, 153-маршрут таксиларининг «Тошкент Давлат аграр дорилфунуни» бекати).

Қариялар маркази

Ленинск шаҳрида қариялар маркази очилди. Шаҳар ижтимоий таъминот бўлими жамоасининг ташаббуси билан маҳаллий билим юртларидан бири ётоқхонасининг собиқ биноси тўлатўкис ремонтдан чиқарилди. Хоналар қайта жиҳозланди, қариялар учун ҳамма шарт-шароитлар яратилди. Марказда дам олиш ва ҳордиқ чиқариш учун озода, шинам хоналар, айвонлар ва ошхона бор. Пенсионерлар Марказига пул шаҳар ижтимоий таъминот бўлими билан мутасадди ташкилотлар — ижтимоий таъминот бўлими ходимлари ташаббусини қўллаб-қувватлаган шаҳар меҳнат жамоаларининг тўпланиб қолган маблағлари ҳисобидан берилмоқда.

Масалан, 2-пахта заводи жамоаси марказни ташкил этиш учун уч ярим минг сўм пул ўтқазди ва рангли телевизор совға қилди. Бадиий-тикувчилик фабрикасининг чевaралари эса кўрпа қавиб бердилар, 1-пахта заводининг ишчилари марказга магнитофон ва радиоприёмник сотиб олдилар. 6-авторемент заводи жамоаси қариялар маркази ҳисобига уч ярим минг сўм пул ўтқазди. Темир-бетон буюмлари заводининг ишчилари мебель ва зарур асбоб-ускуналарни сотиб олишда ёрдам беришди.

К. НИЗОМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Қарши шаҳри йилдан-йилга кўркамлашиб, чирой очиб бормоқда. Янги турар-жой, маданий-маиший бинолар қад ростламоқда.

СУРАТДА: шаҳар марказида яқинда ишга туширилган «Нуроний» чойхонаси.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

МАВЛУДА ЧЕВАР

Мавлуда Саидова Охунбобоев районидаги Ленин номли жамоа хўжалигида яшайди. У уйида ўз фирмасини очди. Бу ерда болалар учун миллий кийимлар, келинларга тўй либослари, турли ёшдаги аёллар учун усти бош тикилмоқда.

Мавлуда бундан аввал жамоа хўжалиги далаларида меҳнат қиларди. Чарчашига қарамай бўш қолди дегунча кийим-кечак бичиш ва уни тикиш билан шуғулланарди. Яхши тикув машинасини сотиб олиб, қўшниларининг буюртмаларини бажара бошлади. Шундай қилиб иш юришиб кетди. Ҳозир Мавлуданинг мижозлари жуда кўп, улар ўзига хос чиройли қилиб, дид билан тикилган кийимларни жон-жон деб сотиб олишмоқда. Чевар аёлга эри ҳам, болалари ҳам ёрдам беришади. Улар биргалашиб ҳар ойда 40 минг сўмликдан кўпроқ хизмат кўрсатишмоқда.

Мавлуда Саидованинг истиқболдаги режалари катта. У ўз фирмаси маҳсулоти турини кенгайтириш, ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ниятидадир.

МАСЛАҲАТ

Юзни уй ҳароратидаги сув билан ювилса, тери таранг тортади ва чиройли бўлади. Юзни иссиқ сув билан ҳафтада бир марта ювиш кифоя.

Юз-қўлларни ҳамиша иссиқ ёки совуқ сувда ювиб турилса, у терига ёмон таъсир қилиши мумкин. Иссиқ сув теридаги қон томирларини кенгайтириб юбориб, қон айланишини бузади, қизил ҳуснбузар пайдо қилади, совуқ сув эса қон томирларини торайтириб, терининг нормал озиқланишини бузади, ҳуснбузар, экзема, дерлоатит каби касалликларнинг пайдо бўлишига олиб келади. Шунинг учун ҳам юз-қўлни ва сочни илиқ сувда ювган маъқул.

Янги шеърлар

ТЎЛҚИН,

МЕНИНГ ДАЛАМ

Дала—инсон кафтидай ёзиқ,
Шудгор тарар оромбахш бир бўй,
Дўстгинам, сен бу тупроқ узра
Оёқ эмас лабларингни қўй.
Пахса-пахса ҳайдалган тупроқ
Меҳнаткашнинг очиқ кўксидир.
Ғуборини кўзларингга сурт,
Уни асло қўйма ўкситиб.
Дала асли очил дастурхон:
Барча неъмат, кўрк-чирой унда.
Мева-чева, қуёш янглиғ нон —
Зилол булоқ, жўшқин сой унда.
Зарраларга қоришиб кетмиш
Бобо деҳқон пешона тери.
Бу табаррук даладир, чунки
У бобому момомнинг ери.
У отамнинг тонгдан кечгача
Белин букқан меҳнат ўчоғи.
Отам билан ёнма-ён меҳрин —
Қўйган Онам очиқ қучоғи!
Бугун эса менинки дала,
У—ташвишим, ғамим, аламим.
Ва ишончим, қувончим ҳам у,
Чўнг оламда топган оламим.

СИРЛИ ДУНЁ

Она тупроқ бағрини тилиб,
Кўкрагига шарт қўйсанг қадам:
Гоҳо билмай, гоҳида билиб,
Кўксин ёриб заҳар қуйсанг ҳам,
Улкан Ер бу—ерлигича қолмоқда.
Аламидан тишлаб қолар лаб,
Топталганда ушоқдайин бахт.
Танк-трактор юзин тимдалаб,
Хазон бўлса фарзанди — дарахт;
У бор эди — борлигича қолмоқда.
Дилга пайванд чексиз далалар,
Уфқларга туташ буғдойзор.
Кун тиғидан қочар болалар,
Аммо ғир-ғир шамоли ҳам бор.
Оромбахш қир-қирлигича қолмоқда.
Ажиб дунё ва жумбоқ ҳаёт,
Синчиклаб боқ, ойда-да доғ бор.
Бу дунёда яшаган ҳар зот
Пок келди-ю кирланди такрор.
Наҳот олам кирлигича қолмоқда.
Йиғлаб келиб, кетамиз кулиб.
Умр ўтиб бормоқда жим-жим.
Ер — кенг сарой, ким қачон келиб,
Қачон кетар, билмайди ҳеч ким!
Ҳаёт сирли — сирлигича қолмоқда.
Бари сирли ва сирли сен ҳам
Мен ҳам сирли, сирли ҳар одам.
Тонг отади, бўлар оқшом-кеч,
Бу жумбоқ сир ечилмагай ҳеч;
Сирли дунё — сирлигича қолмоқда.

Шамси ОДИЛ

СЎҚОҚ СУВИ

Шилдир, шилдир,
сув, оқ—сув.
Оқсув эмас, Сўқоқ сув.
Нелар кечмиш бошингдан —
Сенинг қадим ёшингда.
Барин менга баён эт!
Шилдир, шилдир,
сув, оқ—сув.
Сув, оқ эмас,
Сўқоқ сув.
«Айиқ чашма»си бир ён,
«Санг туя»си ёнида.
Бир-бирига туташган,
Булоқлар эл жони-да.
Шилдираб сен тушасан,
Меҳринг элга қўшасан.
Сув, оқ—сувсан,
Сув, оқсув.
Оқсув эмас,
Сўқоқ сув.
Паркентнинг ўн ёнида
Сен узумзор қони-да,
Асал—шарбат ўнади.
Халқнинг болдан қонади.
Сув оқ сувсан,
сув оқ сув.
Оқсув эмас,
Сўқоқ сув!

НИЯТ

Ҳарир рўмол ёпинаркан кўкатлар
Тонг нурига сочларимни юваман.
Оппоқ чойшаб ўранади бекатлар,
Мен қуёшга пешвоз чиқиб тураман.
Ҳар файзли кун бошлансин шу йўсин,
Осмонимиз доим беғубор бўлсин!

ҒИЖДУВОНДА ХОРАЗМ НАВОСИ

Ғиждувон районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги аъзолари билан Хоразм вилояти Боғот районидаги Наримонов номли жамоа хўжалиги аъзолари ўртасида азалдан дўстлик анъанаси давом этиб келаяпти. Жамоа хўжалигининг ҳисобот-сайлов йиғилишида Наримонов номли жамоа хўжалигининг «Қалдирғоч» ашула ва рақс ансамбли келиб, катта дастурда концерт намойиш этган эди. Шунда жамоа хўжалиги аъзолари йиллик пахта тайёрлаш режасини бажарганда яна келиб хизмат қилишларини сўраган эдилар. Қилинган ниятлар, истаклар холис экан, жамоа хўжалиги аъзолари районда иккинчи бўлиб зафар маррасини эгалладилар. Пахтакорлар орзуси амалга ошди.

«Қалдирғоч» ашула ва рақс ансамбли Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Шермат Файзуллаев раҳбарлигида келиб, пахтакорларни ғалаба билан муборакбод этди.

Айниқса, Шермат Файзуллаев, Дармонхон Эшниёзова, Отажон Саидова, Нурулло Абдуллаевларнинг дилрабо қўшиқлари, Насиба Мадраҳимованинг жозибали рақслари пахтакорларга манзур бўлди.

А. АҲАДОВ.

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, ЖАМОА ВА ШЎРО ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ШИРКАТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ, ШУНИНГДЕК ХУСУСИЙ КИШИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Ўрмончилик давлат комитетининг ўрмон уруғлари тайёрлаш ва таъминлаш бошқармаси пул ўтказиш йўли билан ва нақд ҳисоб-китоб юритган ҳолда турли хил мевали ва бошқа ўрмон дарахтлари уруғларини сотади.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: Тошкент—5, Александров кўчаси, 9-уй, Куйбишев кўчасидан борилганда 12, 68, 26-автобусларнинг «УЗБУМ» бекати, Ўрмон уруғлари тайёрлаш ва таъминлаш бошқармаси.

Телефонлар: 91-69-19, 91-69-12.

Муҳаррир
Н. ЕҚУБОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «УЗПЛОДООВОЩЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб—33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими— 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими— 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 21.00. Буюртма-6286.